

Slim maar het lukt niet!

Bijlagen

Willeke van Soest

Meesterstuk in het kader van de opleiding Master SEN

Leerroute: Dyslexiespecialist.

Jaar: 2008-2010.

Begeleid door: Inge Straaten.

Fontys Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg Sittard

Inhoudsopgave bijlage

Bijlage 1: Uitslagen CBSK	blz. 3
Bijlage 2: Vragenlijst voor ouders/ school vooraf	blz. 4
Bijlage 3: Vragenlijst voor ouders/ school achteraf	blz. 9
Bijlage 4: Observatielijst per sessie:	blz. 14
Bijlage 5: Kids' Skills (2006)	blz. 31
Bijlage 6: Handelingsplan	blz. 42
Bijlage 7: Evaluatieverslagen	blz. 46

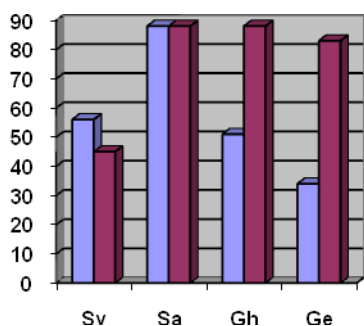
Bijlage 1: Uitslagen CBSK

	Schoolvaardig- heden (Sv)		Sociale acceptatie (Sa)		Gedrags- houding (Gh)		Gevoel van eigenwaarde (Ge)	
	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e
Ni.	34	34	29	60	8	13	45	96
J.	56	45	88	88	51	88	34	83
L.	89	68	17	22	78	51	69	96
No.	45	45	77	29	97	78	96	83
T.	24	24	68	88	78	88	96	96

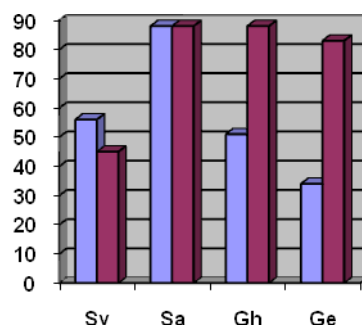
Scores tussen de 0 en de 15 betekenen een zwakke belevingscomponent

Scores tussen de 15 en 85 betekenen een gemiddelde belevingscomponent

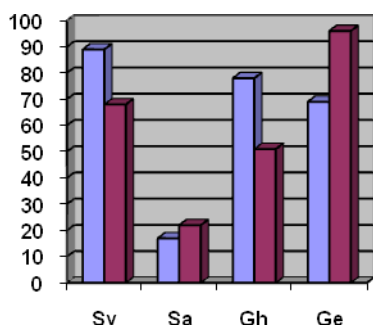
Scores tussen de 85 en 100 betekenen een boven gemiddelde belevingscomponent.

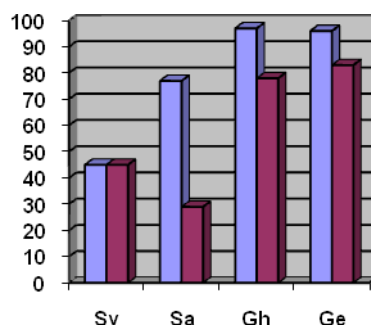
Ni.

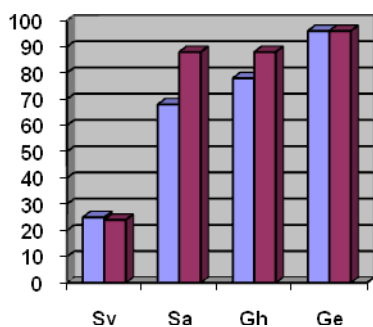
J.

L.

No.

T.

Bijlage 2: Vragenlijsten voor ouders/ leerkrachten vooraf.

Uitslagen vragenlijsten ouders vooraf

Ouders Ni.

Hoe is het gedrag van jullie zoon/ dochter/ de leerling op dit moment?

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich problemen voordoen:

Ni. accepteert geen gezag, wil altijd zijn eigen zin doordrijven. Zolang hij mag doen wat hij graag doet is er geen enkel probleem. Dan is hij heel gezellig. Ni. wil altijd de aandacht, Ni. liegt regelmatig en pakt stiekem snoep e.d. Van straf is hij weinig onder de indruk.

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordoen:

Één op één en als hij dingen doet die hij graag doet is Ni. ontzettend lief, bezorgd en attent.

- Welke vragen hebben jullie als ouders/ school ten opzichte van de training op dit moment?

Dat Ni. luistert naar anderen, zich kan verplaatsen in anderen en leert dat het niet goed is om met negatief gedrag de aandacht op zich te vestigen. Wat betreft het pesten moet Ni. leren om hulp in te roepen i.p.v. zelf te reageren door terugslaan of schelden.

Welke veranderingen in gedrag willen jullie als ouders/ school door middel van de training bereiken?

- Wat is de hulpvraag die jullie als ouders/ school hebben:
 - ✓ Graag een terugkoppeling zodat we 't geleerde ook thuis kunnen toepassen.
 - ✓ We hebben nog geen informatie gehad over de kosten.
 - ✓ We willen de begeleiding op school graag stopzetten gedurende de training.

Ouders J. (ingevuld door vader)

Hoe is het gedrag van jullie zoon/ dochter/ de leerling op dit moment?

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich problemen voordoen:

J. is een rustig kind. Als zich problemen voordoen wordt hij alleen maar rustiger.

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordoen:

J. is een rustig en sociaal kind.

- Welke vragen hebben jullie als ouders/ school ten opzichte van de training op dit moment?

Hem laten inzien dat dyslexie "alleen maar" dyslexie is. D.w.z. dat hij niet dom is met dyslexie, het nog ver kan schoppen.

Welke veranderingen in gedrag willen jullie als ouders/ school door middel van de training bereiken?

- Wat is de hulpvraag die jullie als ouders/ school hebben:

Hoe ziet de training eruit, op welke wijze wordt de voortgang besproken. Wat is het doel van de training (in woorden).

Ouders L.

Hoe is het gedrag van jullie zoon/ dochter/ de leerling op dit moment?

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich problemen voordoen:

L. raakt gefrustreerd wanneer hij tegen zijn spellingsproblemen aanloopt. Hij is dan moeilijk te stimuleren om door te gaan. Wordt dwars en vindt het maar verloren moeite. L. is dominant t.o.v. andere kinderen. Hij speelt graag "de baas".

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordoen:

Vrolijk, energiek ventje, vol met plannen waar hij enthousiast mee aan de slag gaat. Lief, behulpzaam.

- Welke vragen hebben jullie als ouders/ school ten opzichte van de training op dit moment? Dat hij wat probeert aan spelling te doen, i.p.v. opgeven en omzeilen.

Welke veranderingen in gedrag willen jullie als ouders/ school door middel van de training bereiken?

- Wat is de hulpvraag die jullie als ouders/ school hebben:

Niet ingevuld.

Ouders No.

Hoe is het gedrag van jullie zoon/ dochter/ de leerling op dit moment?

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich problemen voordoen:

Dan wordt No. boos. Gaat hij van zichzelf zeggen dat hij niks kan, dat hij een rotjong is ect. Kan zich dan ook niet concentreren bijvoorbeeld het duurt heel lang voordat hij met zijn huiswerk begint.

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordoen:

Dan is No. een hele vrolijke jongen, die ook veel oog heeft voor andere mensen.

- Welke vragen hebben jullie als ouders/ school ten opzichte van de training op dit moment?

Dat hij weet hoe hij een "probleem" moet aanpakken en zich dus lekkerder gaat voelen. Een probleem kan dan sociaal emotioneel zijn of de aanpak van een vraagstuk.

Welke veranderingen in gedrag willen jullie als ouders/ school door middel van de training bereiken?

- Wat is de hulpvraag die jullie als ouders/ school hebben:

Wat doen jullie in de training? Hoe pakt No. het op? Gaat de begeleiding ook tot in de klas? (No. gaat donderdag starten met het compacten, ik verwacht dat dit organisatorisch voor hem een probleem kan zijn. Kunnen jullie hier ook iets in structureren?)

Ouders T.

Hoe is het gedrag van jullie zoon/ dochter/ de leerling op dit moment?

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich problemen voordoen:

Neemt bijna geen verantwoording. Faalangst: wat onbekend is daar begint T. niet aan. Als T. denkt: "dit kan ik niet" is het heel moeilijk om hem op een rustige manier het toch te laten doen.

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordoen:

Dan is T. rustig en vrolijk.

- Welke vragen hebben jullie als ouders/ school ten opzichte van de training op dit moment?

Zelfverantwoording op pakken of dit nu bijvoorbeeld uit zijn eigen gaan douchen, huiswerk maken, tandenpoetsen, op tijd klaar zijn is. Ook al kan T. het niet (denkt T.) dan toch rustig beginnen en bij problemen hulp vragen. Meer vertellen wat T. denkt of voelt.

Welke veranderingen in gedrag willen jullie als ouders/ school door middel van de training bereiken?

- Wat is de hulpvraag die jullie als ouders/ school hebben:

Hoe kunnen we T. hierin helpen, steunen zoals jullie op de training doen.

Uitslagen vragenlijsten leerkrachten. vooraf

Leerkracht Ni.

Hoe is het gedrag van jullie zoon/ dochter/ de leerling op dit moment?

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich problemen voordoen:

- ✓ Vlug afgeleid, korte spanningsboog.
- ✓ Bemoeit zich regelmatig met andere taken.
- ✓ Wil ongevraagd kinderen helpen.
- ✓ Weinig taakgerichtheid, wil alleen dingen doen die hij leuk vindt.
- ✓ Goed in corrigeren, zit beter in zijn vel, goed humeur, weinig ruzie.

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordoen:

- ✓ Rekening houden met anderen.
- ✓ Grote taakgerichtheid.

- Welke vragen hebben jullie als ouders/ school ten opzichte van de training op dit moment?

- ✓ Sociale vaardigheid vergroten.
- ✓ Uit de slachtofferrol komen.
- ✓ Grotere motivatie voor schoolse taken.
- ✓ Zich minder opdringen aan anderen.

Welke veranderingen in gedrag willen jullie als ouders/ school door middel van de training bereiken?

- Wat is de hulpvraag die jullie als ouders/ school hebben:

Niks ingevuld.

Leerkracht J.

Hoe is het gedrag van jullie zoon/ dochter/ de leerling op dit moment?

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich problemen voordoen:

J. heeft met leeftijdsgenootjes geen problemen, maar heeft wel moeite om tegen z'n broertje op te treden, bij 'n probleem. Zegt dan dat er geen probleem is terwijl klasgenootjes vervolgens aangeven dat hij soms bang voor z'n broertje is na aanleiding van een incident buiten op de speelplaats.

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordoen:

J. is in de klas erg opgewerkt, vrolijk, vriendelijk, en open maakt graag een praatje, stelt vragen waar nodig enzovoorts. Hij is ook erg behulpzaam. Gaat goed om met leesprobleem.

- Welke vragen hebben jullie als ouders/ school ten opzichte van de training op dit moment?

Wat wordt er momenteel bij de training gedaan? Ik heb begrepen dat dit een training op sociaal emotioneel gebied is. Klopt dit?

Welke veranderingen in gedrag willen jullie als ouders/ school door middel van de training bereiken?

- Wat is de hulpvraag die jullie als ouders/ school hebben:

Dat hij voor zichzelf durft op te komen, ook al is daar z'n broertje bij betrokken.

Leerkracht L.

Hoe is het gedrag van jullie zoon/ dochter/ de leerling op dit moment?

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich problemen voordoen:

L. kan zich verbaal 'agressief' uiten naar anderen toe. Soms ook fysiek.

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordoen:

Vrolijk, vol streken, maar ook stuken gedrag en daarbij dan niet toegeven dat hij daadwerkelijk iets gedaan heeft. Dat moet je uit hem trekken.

- Welke vragen hebben jullie als ouders/ school ten opzichte van de training op dit moment?

Tussentijds feedback niet pas na 10 sessies!

Welke veranderingen in gedrag willen jullie als ouders/ school door middel van de training bereiken?

- Wat is de hulpvraag die jullie als ouders/ school hebben:

Vind ik moeilijk te omschrijven/ formuleren.

Leerkracht No.**Hoe is het gedrag van jullie zoon/ dochter/ de leerling op dit moment?**

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich problemen voordoen:
 - Teruggetrokken, in zichzelf gekeerd.
 - Zenuwachtig .
- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordoen:

Verteld dan veel over paarden.

- Welke vragen hebben jullie als ouders/ school ten opzichte van de training op dit moment?
- Ik wil graag tips van jullie krijgen wat ik in de klas met hem kan doen. Tussendoor feedback niet pas na 10 sessies.

Welke veranderingen in gedrag willen jullie als ouders/ school door middel van de training bereiken?

- Wat is de hulpvraag die jullie als ouders/ school hebben:

Wat kunnen we inzetten (naast de lesstof) om No. ook aan zijn trekken te laten komen, zowel op leergebied als op sociaal emotioneel vlak?

Leerkracht T.**Hoe is het gedrag van jullie zoon/ dochter/ de leerling op dit moment?**

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich problemen voordoen:

Hij maakt het zich te gemakkelijk.

- Wat voor gedrag merken jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordoen:

T. hobbelt gewoon mee, T. is een stuk opener geworden, dat vinden we een hele goede vooruitgang.

- Welke vragen hebben jullie als ouders/ school ten opzichte van de training op dit moment?
- Wat gaan jullie doen en kunnen wij ook iets betekenen in de doorgaande lijn.

Welke veranderingen in gedrag willen jullie als ouders/ school door middel van de training bereiken?

- Wat is de hulpvraag die jullie als ouders/ school hebben:

Meer openheid, zelfvertrouwen en zelfreflectie. Meer tevredenheid over zichzelf.

Bijlage 3: Vragenlijsten voor ouders/ leerkrachten achteraf.

Uitslagen vragenlijsten ouders. achteraf

Ouders Ni.

- **Welke veranderingen in gedrag hebben jullie tijdens de training opgemerkt bij jullie zoon/ dochter/ leerling.**

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich de problemen voordeden. Hoe is dit gedrag nu?

- In een groep kan Ni. iets beter functioneren, gaat sneller overstag, zoekt op school minder het conflict, thuis nog wel.

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordeden? Hoe is dit gedrag nu?

- Ni. kan beter (nog steeds) heel gezellig zijn, maar dan moet het wel gaan zoals hij wil.

Hoe hebben jullie als ouders/ school deze verandering in gedrag ervaren?

- Thuis weinig veranderingen.

Welke hulpvraag hebben jullie als ouders/ school nog na aanleiding van de training?

- Niet naar aanleiding van training maar er is bij ons twijfel of er geen co-morbiditeit is zoals ADD?

Welke vragen hebben jullie als ouders school nog ten opzichte van de training?

- We midden de terugkoppeling. Wat is er geleerd en hoe kunnen we hier thuis mee verder. Ni. verteld zelf bijna niets.

Wensen jullie als ouders/ school nog een vervolg op de training?

- Nee.

Ouders J. (ingevuld door moeder)

- **Welke veranderingen in gedrag hebben jullie tijdens de training opgemerkt bij jullie zoon/ dochter/ leerling.**

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich de problemen voordeden. Hoe is dit gedrag nu?

- Moeder kan de veranderingen moeilijk aangeven. Ze had een ander idee bij de training.

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordeden? Hoe is dit gedrag nu?

- Moeder kan de veranderingen moeilijk aangeven. Ze had een ander idee bij de training.

Hoe hebben jullie als ouders/ school deze verandering in gedrag ervaren?

- Moeder kan de veranderingen moeilijk aangeven. Ze had een ander idee bij de training.

Welke hulpvraag hebben jullie als ouders/ school nog na aanleiding van de training?

- Moeder kan de veranderingen moeilijk aangeven. Ze had een ander idee bij de training.

Welke vragen hebben jullie als ouders school nog ten opzichte van de training?

- Moeder kan de veranderingen moeilijk aangeven. Ze had een ander idee bij de training.

Wensen jullie als ouders/ school nog een vervolg op de training?

- Moeder kan de veranderingen moeilijk aangeven. Ze had een ander idee bij de training.

Ouders No.

- **Welke veranderingen in gedrag hebben jullie tijdens de training opgemerkt bij jullie zoon/ dochter/ leerling.**

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich de problemen voordeden. Hoe is dit gedrag nu?

- Concentratie problemen en moeite om de zaken op een rijtje te zetten, tevens werd No. snel kwaad.
- No. komt sneller uit zijn kwaadheid. Concentratie en ordening iets beter geworden echter nog niet optimaal.

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordeden? Hoe is dit gedrag nu?

- Geen verschil, indien zich geen problemen voordeden was er is No. heel open en spontaan.

Hoe hebben jullie als ouders/ school deze verandering in gedrag ervaren?

- Positief betreffende zijn reactie op kwaadheid, concentratie en ordeningsproblemen zijn niet wezenlijk veranderd.

Welke hulpvraag hebben jullie als ouders/ school nog na aanleiding van de training?

- Meer nadruk op zijn concentratie en ordeningsprobleem. No. zoekt handvatten om dit over te pakken. Hij geeft zelf aan dat "om hulp vragen" hem hierbij niet verder helpt.

Welke vragen hebben jullie als ouders school nog ten opzichte van de training?

- Training is vrij generiek. Doelgroep is volgens ons te breed. Kinderen met concentratieproblemen en kinderen die gepest worden.

Wensen jullie als ouders/ school nog een vervolg op de training?

- Indien meer aandacht aan zijn specifieke probleem gegeven kan worden wel anders niet.

Ouders L.

- **Welke veranderingen in gedrag hebben jullie tijdens de training opgemerkt bij jullie zoon/ dochter/ leerling.**

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich de problemen voordeden. Hoe is dit gedrag nu?

- De frustratie is nu iets minder, maar wel nog aanwezig. Heeft geleerd wat meer te accepteren.

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordeden? Hoe is dit gedrag nu?

- Arrogant/ overheersend. Is nog steeds zo.

Hoe hebben jullie als ouders/ school deze verandering in gedrag ervaren?

- Er is niet zoveel veranderd.

Welke hulpvraag hebben jullie als ouders/ school nog na aanleiding van de training?

- Geen.

Welke vragen hebben jullie als ouders school nog ten opzichte van de training?

- Duurde de training wel lang genoeg?

Wensen jullie als ouders/ school nog een vervolg op de training?

- Eigenlijk wel.

Ouders T.

- **Welke veranderingen in gedrag hebben jullie tijdens de training opgemerkt bij jullie zoon/ dochter/ leerling.**

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich de problemen voordeden. Hoe is dit gedrag nu?

- T. is momenteel aan het "puberen" en dus dwars. Huiswerk gaat soms gemakkelijker. Zelf verantwoording oppakken doet hij meestal alleen als hij daar zelf zin in heeft of door ons wordt gedwongen.

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordeden? Hoe is dit gedrag nu?

- Rustig, stil, vrolijk.
- Wat er in zijn hoofd omgaat verteld hij maar zelden.

Hoe hebben jullie als ouders/ school deze verandering in gedrag ervaren?

- "Puberen" en dwars zijn is moeilijk, bij protesten er niet altijd op in gaan.

Welke hulpvraag hebben jullie als ouders/ school nog na aanleiding van de training?

- T. vindt zelf dat hij door iedereen achter zijn veren wordt gezeten. Uitleg dat dit door zijn eigen gedrag komt helpt soms.

Welke vragen hebben jullie als ouders school nog ten opzichte van de training?

- Hoe is zijn gedrag tijdens de training?

Wensen jullie als ouders/ school nog een vervolg op de training?

- Nee.

Uitslagen vragenlijsten leerkrachten. Achteraf

Leerkracht Ni.

- **Welke veranderingen in gedrag hebben jullie tijdens de training opgemerkt bij jullie zoon/ dochter/ leerling.**

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich de problemen voordeden. Hoe is dit gedrag nu?

- Nog steeds vlug afgeleid. Te snel - te slordig.
- Weinig taakgericht en ongemotiveerd voor schoolse zaken.

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordeden? Hoe is dit gedrag nu?

- Goed te corrigeren, sociaal vaardiger, weinig ruzie.

Hoe hebben jullie als ouders/ school deze verandering in gedrag ervaren?

- Veranderingen op sociaal vlak en welbevinden zijn positief.

Welke hulpvraag hebben jullie als ouders/ school nog na aanleiding van de training?

- Blijven inzetten op sociale vaardigheid.
- Taakgerichtheid en motivatie vergroten.

Welke vragen hebben jullie als ouders school nog ten opzichte van de training?

n.v.t.

Wensen jullie als ouders/ school nog een vervolg op de training?

Ja, indien mogelijk.

Leerkracht J.

- **Welke veranderingen in gedrag hebben jullie tijdens de training opgemerkt bij jullie zoon/ dochter/ leerling.**

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich de problemen voordeden. Hoe is dit gedrag nu?

- Leerkracht ziet geen veranderingen bij J. ze gaf hierbij aan dat het al goed ging met J. en hem de afgelopen periode weinig heeft gezien.

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordeden? Hoe is dit gedrag nu?

- Leerkracht ziet geen veranderingen bij J. ze gaf hierbij aan dat het al goed ging met J. en hem de afgelopen periode weinig heeft gezien.

Hoe hebben jullie als ouders/ school deze verandering in gedrag ervaren?

- Leerkracht ziet geen veranderingen bij J. ze gaf hierbij aan dat het al goed ging met J. en hem de afgelopen periode weinig heeft gezien.

Welke hulpvraag hebben jullie als ouders/ school nog na aanleiding van de training?

- Leerkracht ziet geen veranderingen bij J. ze gaf hierbij aan dat het al goed ging met J. en hem de afgelopen periode weinig heeft gezien.

Welke vragen hebben jullie als ouders school nog ten opzichte van de training?

- Leerkracht ziet geen veranderingen bij J. ze gaf hierbij aan dat het al goed ging met J. en hem de afgelopen periode weinig heeft gezien.

Wensen jullie als ouders/ school nog een vervolg op de training?

- Leerkracht ziet geen veranderingen bij J. ze gaf hierbij aan dat het al goed ging met J. en hem de afgelopen periode weinig heeft gezien.

Leerkracht L.

- **Welke veranderingen in gedrag hebben jullie tijdens de training opgemerkt bij jullie zoon/ dochter/ leerling.**

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich de problemen voordeden. Hoe is dit gedrag nu?

- Leerkracht ziet geen verschil.

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordeden? Hoe is dit gedrag nu?

- Leerkracht ziet geen verschil.

Hoe hebben jullie als ouders/ school deze verandering in gedrag ervaren?

- Leerkracht ziet geen verschil.

Welke hulpvraag hebben jullie als ouders/ school nog na aanleiding van de training?

- Wat is er gebeurd tijdens de training?

Welke vragen hebben jullie als ouders school nog ten opzichte van de training?

- Wat is er gebeurd tijdens de training?

Wensen jullie als ouders/ school nog een vervolg op de training?

- Ik snap niet dat er totaal geen feedback is tussendoor en of er wel gebeurd wat er moet gebeuren?

Leerkracht No.

- **Welke veranderingen in gedrag hebben jullie tijdens de training opgemerkt bij jullie zoon/ dochter/ leerling.**

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich de problemen voordeden. Hoe is dit gedrag nu?

- Leerkracht ziet geen verschil.

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordeden? Hoe is dit gedrag nu?

- Leerkracht ziet geen verschil.

Hoe hebben jullie als ouders/ school deze verandering in gedrag ervaren?

- Leerkracht ziet geen verschil.

Welke hulpvraag hebben jullie als ouders/ school nog na aanleiding van de training?

- Wat is er gebeurd tijdens de training?

Welke vragen hebben jullie als ouders school nog ten opzichte van de training?

- Wat is er gebeurd tijdens de training?

Wensen jullie als ouders/ school nog een vervolg op de training?

- Ik snap niet dat er totaal geen feedback is tussendoor en of er wel gebeurd wat er moet gebeuren?

Leerkracht T.

- **Welke veranderingen in gedrag hebben jullie tijdens de training opgemerkt bij jullie zoon/ dochter/ leerling.**

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling waarbij zich de problemen voordeden. Hoe is dit gedrag nu?

- Bij vlagen is hij spraakzamer geworden.

Wat voor gedrag merkten jullie aan jullie zoon/ dochter/ de leerling wanneer er zich geen problemen voordeden? Hoe is dit gedrag nu?

- Aan zijn tafel heeft hij meer contact. Hij lijkt meer voor zichzelf op te komen. In de grote groep laat hij nog steeds niks van zich horen.

Hoe hebben jullie als ouders/ school deze verandering in gedrag ervaren?

- Positief.

Welke hulpvraag hebben jullie als ouders/ school nog na aanleiding van de training?

- Leer hem zich te presenteren en hulpvragen te stellen.

Welke vragen hebben jullie als ouders school nog ten opzichte van de training?

- Leer hem zich te presenteren en hulpvragen te stellen.

Wensen jullie als ouders/ school nog een vervolg op de training?

- N.v.t.

Bijlage 4: uitwerking observaties

Observatie intake. Maandag 8 februari 2010

Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?

T. kijkt om zich heen als de andere binnenkomen en maakt geen oogcontact. No. gaat stil aan de tafel zitten, K. en L. lopen met elkaar te praten en J. verteld een verhaal over het weekend en wat hij net in de klas heeft gedaan.

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

Wanneer besproken wordt waarom ze op de maandag morgen tijdens de les naar het lokaal van de onderzoekspraktijk waarbij ik werkzaam ben komen geven ze allemaal aan dat ze moeite hebben met hulp vragen. No. geeft aan wanneer hij iets niet begrijpt. Ook J. vraagt door wanneer hij niet weet wat er staat.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

Bij het invullen van de CSBK werken L. en K. door en kiezen ervoor om niet mee te doen wanneer de vragen voorgelezen worden. J. No. en T. doen hierbij wel mee.

Bij het PowerPoint werkboekje gemaakt bij de methode "Kids' Skills" (2006), vragen ze allemaal regelmatig wat er wordt bedoeld met een vraag. K. geeft dan vaak goede oplossingen. Hij vindt het echter wel moeilijk om deze zelf toe te passen. Wanneer een ander om een oplossing gevraagd wordt vinden ze het erg moeilijk om dit uit zichzelf te geven. Wanneer er wordt doorgevraagd hoe ze het zelf op zouden lossen komt er wel een antwoord.

Welke tips geven ze elkaar?

Ze geven elkaar vandaag nog geen tips over het oplossen van problemen. Wel geeft K. een voorbeeld van wat hij zelf bij de vragen van uit het PowerPoint werkboekje gemaakt bij de methode "Kids' Skills" (2006) heeft ingevuld.

Wat hebben ze met de eigenschappen die ze voor zichzelf hebben opgesteld gedaan?

n.v.t.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

Tijdens het maken van de vragenlijst willen L. en K. doorwerken. Ze zijn motorisch onrustig wanneer ze in eerste instantie even moeten wachten en zoeken contact met elkaar. Wanneer ze toestemming krijgen om door te werken keert de rust in hen terug en werken ze rustig verder. Verder zie je bij No. en J. motorische onrust wanneer ze een antwoord op een vraag niet weten.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

No., J. en T. gaven na aanleiding van het PowerPoint werkboekje aan dat ze het moeilijk vonden om hem in te vullen. K. en L. vonden het wel lastig maar hadden hem wel af.

Hoe hebben ze de training ervaren?

Ze vonden het allemaal prettig dat ze even niet hoefde te leren en even uit de klas waren.

Tijdens de volgende sessie denken aan:

- vragenlijsten ouders en leerkrachten terug vragen aan de kinderen en van No., J. en T. het PowerPoint werkboekje vragen en bespreken.

Gemaakte afspraken:

- Evaluatie formulieren ingevuld meenemen door ouders en leerkracht.
- PowerPoint werkboekje gemaakt bij de methode "Kids' Skills" (2006) afmaken en meenemen.

Doorgeven aan ouders/ leerkrachten:

- Sessie na de vakantie op maandagochtend van 11.00 tot 12.00 uur
-

Observatie sessie 1. Maandag 22 februari 2010**Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?**

- No. komt gespannen binnen, tijdens het lopen naar de klas is hij erg stil en loopt hij rustig mee.
- L. en K. Hebben samen het hoogste woord en vertellen tegen elkaar dat ze blij zijn dat ze de taallessen missen.
- J. verteld volop over het weekend en wat hij allemaal heeft meegemaakt.
- Ni. komt een beetje gespannen binnen. Is vandaag de eerste keer omdat hij er de vorige keer nog niet was.
- T. zoekt meteen contact met Ni.

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

Samen het PowerPoint werkboekje gemaakt bij de methode "Kids' Skills" besproken. J. en No. gaven aan dat ze het nog moeilijk vonden om hem in te vullen. L. en K. geven hierin tips.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

Ni. en T. zijn veel met elkaar aan het kletsen. Hierbij luisteren ze niet naar wat de andere vertellen. K. en L. geven tips aan No. en J.

Welke tips geven ze elkaar?

- Wie zou je kunnen helpen om hulp te vragen.
- Waarbij wil je hulp vragen.

Wat hebben ze met de eigenschappen die ze voor zichzelf hebben opgesteld gedaan?

Met hulp vragen hebben ze nog niks gedaan.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

Bij het oefenen van de grenzen zie je bij No., J. en T. een spanning in het lichaam. L. K. en Ni laten dit minder zien.

Bij het uitvoeren van de oefening en het aanvoelen van de grenzen kan L. goed zijn grens aangeven. Ook K. kan hierbij goed aangeven wat zijn grens is.

No., Ni. J. en T. hebben hier meer moeite mee. Wanneer de ander te dicht bijkomt dan kleuren ze helemaal, gaan ze friemelen met de handen en springen ze een stukje naar achteren. Wanneer ze stapje voor stapje de ander dichterbij moeten laten komen, en ze dan steeds voelen of er iets in hun lichaam veranderd kunnen ze hun eigen grenzen aanvoelen. Wanneer dit stap voor stap gedaan wordt lukt het beter om de grenzen aan te geven maar het blijft lastig. Ook wanneer de oefening wordt omgedraaid en ze de grenzen van een ander aan moeten voelen hebben ze hier allemaal moeite mee. Ze gaan hierbij allemaal over de grenzen van de ander.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

Na aanleiding van de training wordt aangegeven dat de grenzen oefening een moeilijke oefening was.

Hoe hebben ze de training ervaren?

Ze vonden het leuk omdat ze het fijn vonden om met elkaar te praten maar de grenzen oefening was wel moeilijk.

Tijdens de volgende sessie denken aan:

- Grenzen oefening herhalen.
- Bespreken hoe het oefenen van hulp vragen gaat.

Gemaakte afspraken:

Hulp vragen

Doorgeven aan ouders/leerkrachten:

Observatie sessie 2. 1 maart 2010**Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?**

- No. komt gespannen binnen, tijdens het lopen naar de klas is hij erg stil en loopt hij rustig mee.
- L. en K. Hebben samen het hoogste woord en vertellen tegen elkaar dat ze blij zijn dat ze de taalles missen.
- J. verteld volop over het weekend en wat hij allemaal heeft meegemaakt.
- Ni. en T. zoeken contact met elkaar en praten over computers.

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

J. geeft aan dat hij hulp heeft gevraagd toen hij een oefening niet begreep. Hij durfde in eerste instantie geen hulp te vragen omdat hij niet wist hoe hij dit moest doen. Hij heeft het wel gedaan en gekregen.

No. geeft aan dat hij op school nog geen hulp heeft gevraagd. Wel thuis toen zijn zusje hem aan het plagen en bijten was. Hij heeft toen hulp gevraagd aan zijn moeder.

Ni. geeft aan dat hij nog geen hulp heeft gevraagd omdat hij nergens hulp bij nodig had. Wanneer hierop doorgevraagd wordt geeft hij aan dat hij wel tegen problemen aan is gelopen bij het buitenspelen maar hierbij geen hulp heeft gevraagd.

L. geeft aan dat hij nog geen hulp heeft gevraagd. Heeft hier niet aan gedacht.

T. heeft ook nog geen hulp gevraagd omdat hij hier niet aan heeft gedacht en niet durfde.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

J. vraagt aan T. waarom hij geen hulp durfde te vragen. T. geeft hierbij aan dat hij bang is dat ze hem dom vinden.

L. geeft tips om aan het hulp vragen te denken.

Welke tips geven ze elkaar?

- Vraag of ze je dom vinden wanneer je een vraag stelt.
- Op een briefje schrijven dat je hulp moet vragen.

Wat hebben ze met de eigenschappen die ze voor zichzelf hebben opgesteld gedaan?

J., No. hebben geoefend met het hulp vragen thuis en op school. De andere hebben dit vergeten.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

Bij het oefenen van het aangeven van de grenzen gaat het vandaag een stuk beter. Het aanvoelen van de grenzen van zichzelf lukt na een paar keer oefenen bij iedereen. Het aanvoelen van de grenzen van de ander lukt nog niet.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

Ze geven aan dat het aanvoelen van de grenzen van een ander nog moeilijk is.

Hoe hebben ze de training ervaren?

Ze vinden het leuk dat ze hun eigen grenzen hebben aangevoeld. Ze willen graag de grenzen van de ander leren aanvoelen. Hiermee gaan ze oefenen.

Tijdens de volgende sessie denken aan:

- Boom oefening.
- Vrienden bespreken.
- Grenzen aanvoelen.

Gemaakte afspraken:

- Oefenen van het aanvoelen van de grenzen.
- Oefenen met het vragen van hulp.

Doorgeven aan ouders/ leerkrachten:

Observatie sessie 3. 8 maart 2010**Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?**

Bij binnenkomst zoekt Ni. Meteen contact met T.

L. is stilletjes wanneer hij meeloopt naar het lokaal. De leerkracht van L. No. K heeft voor de training aangegeven dat de ouders van K. hebben besloten dat ze geen externe hulp buiten de klas willen omdat K. begeleidingsmoe is.

No. lijkt een stukje meer ontspannen te zijn, zit minder spanning in de schouders en kijkt beter om zich heen.

J. praat volop over het weekend, oogt heel vrolijk.

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

Allemaal zijn ze bezig geweest met het oplossen van een probleem.

Ni. Geeft aan dat zijn zusje hem van trap heeft willen duwen en dat hij zijn zusje vervolgens in zijn slaapkamer heeft opgesloten en het prikbord ervoor heeft gezet zodat ze er niet uit kon.

L. geeft aan dat hij naar zijn ouders is gegaan wanneer hij een probleem had met zijn broer.

No. heeft zijn grenzen aangegeven naar zijn zusje, heeft gevraagd of ze er AJB mee kon stoppen.

J. heeft aangegeven dat zijn broertje moest stoppen met plagen, toen hij niet luisterde is hij naar zijn ouders gegaan.

T. is weggelopen toen hij een probleem tegenkwam. Heeft er geen oplossing voor kunnen bedenken.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

Wanneer de problemen besproken worden wordt er soms lacherig gereageerd. Wanneer er door de begeleider wordt gevraagd of het een "goede" oplossing was zoals ze het probleem hebben opgelost, en wordt bekeken of de rest een andere oplossing heeft, komen er wel reacties van hoe het ook anders kan. Duidelijk aangeven dat je het niet wil, meteen naar de meester/ juf of je ouders gaan.

T. en J. geven aan dat het niet slim is om iemand op te sluiten en dat de problemen daardoor alleen maar groter worden.

Welke tips geven ze elkaar?

Als tips wordt gegeven:

- duidelijk aangeven dat je iets niet wil.
- naar je ouders gaan wanneer ze niet luisteren.
- er niet op reageren.

Wat hebben ze met de eigenschappen die ze voor zichzelf hebben opgesteld gedaan?

Ze hebben volop geprobeerd om het probleem op te lossen. No., en J. hebben geprobeerd om de tips van de vorige keer in de praktijk te brengen. Ni., L. en T. hebben dit vergeten maar geven aan dat ze er de volgende keer aan proberen te denken.

De eigenschappen die No. en J. gebruikt hebben is het rustig blijven en duidelijk zijn.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

Bij de boom en het bespreken hoeveel vrienden ze hebben, reageren ze eerst lacherig. Wanneer ze merken dat ze echt steviger worden van de boom worden ze serieuzer en concentreren ze zich op de oefening. Het resultaat is dat No., L., en J. de boom heel goed doen en dat ze niet meer te verplaatsen zijn. Ze geven wel aan dat ze hem een beetje moeilijk vinden maar hij lukt erg goed. J., en T. zijn nog erg met elkaar bezig waardoor de boom ook niet lukt. Ze kunnen nog zo omgeduwd worden. Ze geven hierbij aan dat ze hem erg lastig vinden.

Bij het bespreken hoeveel vrienden ze hebben geven ze het volgende aan:

- L. heeft 2 vrienden en 0 echte vrienden (de vrienden die hij heeft kleppen alles door zoals hij zelf aangeeft).
- J. heeft 7 vrienden en 3 echte vrienden (deze echte vrienden vertellen niks door en kan hij vertrouwen).
- No. heeft 14 vrienden en 7 echte vrienden (van deze echte vrienden zeggen 3 vrienden echt niks door en kan hij volledig vertrouwen).
- Ni. Geeft aan 22 vrienden te hebben en 7 echte vrienden (van deze echte vrienden verteld 1 vriend echt niks door).
- T. heeft geen gewone vrienden maar wel 3 echte vrienden (deze vertellen alle drie niks door).

Besproken waar de vrienden aan moeten doen en hoe het komt dat de ene zoveel vrienden heeft en de ander bijna geen vrienden heeft. Zijn dit ook wederzijdse vrienden of zijn het mensen die je kent en je aardig vindt? Hier kunnen ze niet meteen een antwoord op geven.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

J., No., en L. vonden de boomoefening een beetje moeilijk maar wel leuk om te doen. T. en Ni. Vonden de boomoefening lastig. Ze vonden het moeilijk om zich hierbij te concentreren.

Bij het beschrijven van de vrienden konden ze moeilijk antwoord geven toen er werd doorgevraagd. Hier komen we de volgende keer op terug.

Hoe hebben ze de training ervaren?

De training werd door allemaal als leuk ervaren. Vooral de oefeningen doen vonden ze erg leuk.

Tijdens de volgende sessie denken aan:

- Verder doorgaan op het onderwerp vrienden.
- Boomoefening herhalen.
- Bespreken hoe het oplossen van problemen gaat.
- Grenzen aan leren geven (afsluiten van andere).

Gemaakte afspraken:

- Nadenken over het onderwerp vrienden. Zijn de vrienden wel vrienden en de echte vrienden wel echte vrienden.
- Welke eisen/ criteria stel je aan vrienden/ echte vrienden.
- Boomoefening oefenen.

Doorgeven aan ouders/ leerkrachten:

Observatie sessie 4. 15 maart 2010

Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?

- Bij binnenkomst zoekt Ni. meteen contact met T. en gaat naast hem aan tafel zitten. Kletsen over de telefoon.
- L. loopt rustig mee.
- No. lijkt een stukje meer ontspannen te zijn, zit minder spanning in de schouders en kijkt beter om zich heen. Verteld wat over hoe het is gegaan de afgelopen week.
- J. praat volop over het weekend, oogt heel vrolijk.

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

Allemaal zijn ze bezig geweest met het oplossen van een probleem.

- Ni. heeft veel hulp gevraagd aan zijn juf/ meester. Hij heeft ook vaak stop gezegd wanneer ze buiten bezig waren met hem te klieren, hij geeft hierbij aan dat hij soms nog geklierd wordt. Hiermee verstaat hij dat hij wordt geduw/ er onterechte opmerkingen gemaakt worden en dat ze hem uitschelden.
- L. geeft aan dat hij hulp heeft gevraagd tegenover buurvrouw en tegenover buurvrouw.
- No. heeft thuis hulp gevraagd toen hij een plattegrond moest tekenen, ook bij rekenen heeft hij hulp gevraagd aan een mede compacter, en tijdens het nakijken van zijn toets.
- J. geeft aan dat hij niet vaak hulp heeft hoeven vragen.
- T. geeft aan dat hij niet veel heeft gedaan toen hij een probleem tegen kwam. Wanneer hij dit verteld kijkt hij star voor zich uit en friemelt hij met zijn men.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

Wanneer de problemen besproken worden lachen de anderen soms over de hoe de ander heeft gereageerd. Wanneer er besproken was of de manier waarop ze hebben gereageerd voor de goede oplossing heeft gezorgd, wordt er door de andere een goede oplossing bedacht. Ze reageren tijdens het vertellen al op elkaar. No. moet hierin wel gestimuleerd worden. Je ziet dat hij wel nadenkt over oplossingen voor anderen maar hij geeft dit niet aan. Ook bij J. is dit het geval.

Voor Ni. is het van belang dat hij niet overal een grapje van maakt. Bij T. is het van belang dat hij leert reageren wanneer hij een oplossing bedenkt voor de ander.

Het blijft van belang om de ander duidelijk aan te geven dat je het niet wil, meteen naar de meester/ juf of je ouders gaan.

Welke tips geven ze elkaar?

Als tips wordt gegeven:

- Wanneer ze je plagen/ klieren degene die dat doet negeren.
- Duidelijk zeggen dat ze moeten ophouden.
- Naar de meester/ juf/ ouders gaan.
- Kenmerken geven waar de ander op kan letten wanneer je hulp wil vragen maar dit niet durft.
- Vraagtekenkaartje neerleggen.
- Waarschuwing geven.
- Grenzen aangeven.
- Heel hard om hulp roepen.

Wat hebben ze met de eigenschappen die ze voor zichzelf hebben opgesteld gedaan?

T. geeft aan dat hij niet heeft geoefend omdat hij er niet aan heeft gedacht.

Ni. heeft toen ze hem plaagde wel aangegeven dat ze moesten ophouden en heeft hulp gevraagd bij de leerkracht.

No. heeft hulp gevraagd aan de leerkracht.

J. heeft hulp gevraagd aan de leerkracht.

L. heeft hulp gevraagd aan zijn schoudermaatje.

Verder hebben ze allemaal met uitzondering van T. geprobeerd de tips van de vorige keer in de praktijk te brengen.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

Vandaag besproken hoe het gaat met het hulpvragen, tijdens het vertellen zijn ze rustig en geven ze aan wat ze er wel en niet mee hebben gedaan. Verder kunnen ze wanneer hierom wordt gevraagd ook aangeven waarom ze er niks mee hebben gedaan. Besproken met elkaar is dat het van belang is waarom ze aan deze vaardigheden werken. Ze willen hier beter in worden en daarom is het van belang dat ze er ook zelf mee aan het werk gaan. Dit is iets wat ouders en leerkrachten niet voor hun gedaan krijgen.

Bespreken vrienden:

Bij het bespreken van de vrienden geven L., Ni., T. aan dat ze hier niet over hebben nagedacht. Je. En No. hebben hier wel over nagedacht maar vonden dit erg lastig. Samen besproken wanneer mensen nu "echte" vrienden of vrienden zijn.

Ze geven aan dat je vrienden je niet pesten, je deze kunt vertrouwen (dit kun je uitproberen door ze een geheim te vertellen wat eigenlijk geen geheim is geeft L. aan). Aan de hand van deze eigenschappen geven ze aan dat toch niet alle vrienden die ze de vorige keer aangaven ook echte vrienden zijn. Er blijven er 2 á 3 over.

Herhaling van de boom:

Opvallend is dat iedereen de boom in eerste instantie lukt. Wanneer ze bij elkaar mogen gaan voelen of ze stevig staan. Gaat het bij No. mis. Hij wordt heel zenuwachtig geeft hij aan waardoor de oefening niet meer lukt.

Bij Ni. en T. lukt het ook niet omdat ze meer met elkaar bezig zijn dan met de oefening. Dit aangegeven en besproken. Daarna lukte het beter.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

T., Ni., No. vonden de boomoefening lastig wanneer door de andere werd gevoeld of ze stevig stonden. No. gaf hierbij aan dat hij hierdoor zenuwachtig werd en dat de oefening daarom dan ook minder lukte.

Ze vonden het lastig om over het hulp vragen te praten en vonden dit ook lang duren. Besproken dat we hier de volgende keer korter op ingaan, maar dat het wel van belang is om het te bespreken omdat ze zo van elkaar kunnen leren.
Ook het bespreken van vrienden vonden ze moeilijk.

Hoe hebben ze de training ervaren?

De training werd door allemaal als leuk ervaren. Vooral de oefeningen doen vonden ze erg leuk.

Tijdens de volgende sessie denken aan:

- Hulp vragen bespreken.
- Ni. en T. niet bij elkaar zetten en gedrag spiegelen.

Gemaakte afspraken:

- Met Ni. en T. afgesproken dat ze de volgende keer niet steeds contact met elkaar zoeken op en op een negatieve manier aandacht zoeken.

Doorgeven aan ouders/ leerkrachten:

Observatie sessie 5. 22 maart 2010

Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?

- Bij binnenkomst zoekt Ni. contact met T. en verteld tegen hem dat hij op school in elkaar is getrapt.
- L. verteld dat No. vandaag er niet is omdat hij op vakantie is. Verder geeft hij aan dat ze op school voor een toneelstukje aan het oefenen zijn. Hij komt bozig over. Geeft aan dat ze gingen oefenen.
- J. praat volop over het weekend, oogt heel vrolijk.
- No. is afwezig (vakantie).

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

- Ni. geeft aan dat hij in elkaar is getrapt door een kindje in de klas.
- L. geeft aan dat hij problemen had met het buitenspelen, hij had het opgelost door het gedrag te spiegelen.
- J. geeft aan geen hulp nodig gehad te hebben, hij zegt dat het hulp vragen beter gaat.
- T. geeft aan hulp gevraagd te hebben wanneer hij iets niet begrijpt.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

Wanneer de problemen besproken worden reageren T., J. op Ni. over hetgeen is gebeurd.

Ni. geeft aan dat hij in elkaar is getrapt door een klasgenootje. Wanneer besproken wordt wat de oorzaak is van het probleem, geeft Ni. aan dat hij een briefje op de rug van iemand heeft plakt met "Kick me" erop.

T. vraagt wat vond hij ervan?

J. geeft aan waarom hij dit briefje op de rug plakt?

T. vraagt waarom hij dit bij een ander doet?

Ni. geeft hierop aan dat hij deze reactie niet leuk vond. Hij heeft terug geschopt en geslagen uit zelfverdediging. Hij kon niet naar de juf of meester. Er was niemand die hij kon vertrouwen die naar de juf of meester kon gaan voor hem.

J. geeft aan dat hij niets meer op iemands rug moet plakken. Je moet problemen uit de weg gaan en ze niet expres opzoeken.

Een oplossing van het probleem is dat hij naar de juf of meester moet gaan om een gesprek aan te vragen tussen de twee kinderen die hem in elkaar getrapt hebben.

Welke tips geven ze elkaar?

Als tips wordt gegeven:

- Naar de juf of meester.
- Hulp roepen.
- Negeren.
- Problemen uit de weg gaan, niet opzoeken.

Wat hebben ze met de eigenschappen die ze voor zichzelf hebben opgesteld gedaan?

Ni. heeft de afgelopen week geen hulp gevraagd.

T. geeft aan dat hij hulp heeft gevraagd bij het maken van een opdracht.

J. heeft geen hulp gevraagd aan de leerkracht, was niks gebeurd waarbij hij hulp hoefde te vragen.

L. heeft geen hulp gevraagd maar het gedrag van het andere kindje gespiegeld.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

We hebben vandaag gezocht naar het zoeken voor een oplossing van het probleem.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

Het bespreken van oplossingen vond Ni. lastig vooral omdat het een oplossing voor zijn probleem was.

J., T., en L. konden beter oplossingen vinden omdat het probleem verder van hun aflag.

Hoe hebben ze de training ervaren?

De training werd door allemaal als leuk ervaren. Ni. vond het lastiger omdat het probleem.

Tijdens de volgende sessie denken aan:

- "Kids' Skills".
- Problemen oplossen bespreken.

Gemaakte afspraken:

- Ni. naar de meester gaan om met de twee kinderen het probleem uit te spreken.

Doorgeven aan ouders/ leerkrachten:

Observatie sessie 6. 29 maart 2010**Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?**

- Ni. komt rustig binnen en gaat met T. kletsen.
- L. loopt boos mee omdat ze net gingen oefenen voor het ABBA dansje.
- No. loopt rustig mee, hij had niet zoveel zin om te oefenen omdat het toch niet zo goed gaat.
- J. geeft aan geen hulp nodig gehad te hebben, hij zegt dat het hulp vragen beter gaat.
- T. geeft aan hulp gevraagd te hebben wanneer hij iets niet begrijpt.

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

Ni geeft aan dat hij met de meester in gesprek is geweest samen met de andere twee kinderen.

Tijdens dit gesprek is het in elkaar slaan van Ni. besproken. Hierin is zijn rol en de rol van de ander aangegeven. Als oplossing is gevonden dat Ni. dit gedrag niet meer vertoont en dat ze allemaal mocht er een probleem zijn ze naar de leerkracht gaan i.p.v. te gaan slaan.

L. geeft aan dat ze met het oefenen voor het ABBA dansje ruzie hadden en daardoor nu niet meer alleen mogen oefenen van de meester.

No. had problemen met zijn zusje, hiervoor heeft hij geen hulp gevraagd omdat hij dacht dat het toch niet zou werken.

J. geeft aan dat hij hulp heeft gevraagd bij het maken van zijn schoolwerk. Zijn broertje was ook vervelend. Hierbij heeft hij geen hulp gevraagd.

T. heeft hulp gevraagd aan zijn vriendje.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

Wanneer de problemen besproken worden reageren de anderen op elkaar door elkaar tips te geven of door te vragen wanneer iets niet duidelijk is. Ook No. begint nu te vragen en te reageren op de andere. Dit deed hij eerst niet.

Ni. en T. maken overal een grapje van. Besproken met elkaar hoe dat voor de ander voelt. Ze gaan hiermee dwars over de grenzen van de anderen heen.

Welke tips geven ze elkaar?

Als tips wordt gegeven:

- Duidelijk grenzen aangeven.
- Bedenken aan wie je hulp vraagt.
- Oplossingen bedenken wanneer er ruzie is.

Wat hebben ze met de eigenschappen die ze voor zichzelf hebben opgesteld gedaan?

Allemaal hebben ze hulp gevraagd toen ze een probleem hadden. Ze hebben hier serieus mee gewerkt.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

Besproken hoe het werken volgens het werkboekje van PowerPoint gaat. Ze zijn hier allemaal mee aan het werk maar durven het nog niet altijd toe te passen.

Samen bekeken en besproken hoe ze dit kunnen veranderen de komende week.

Verder laten oefenen met het zoeken van een oplossing volgens het stappenplan. Dit lukte al beter. Hebben een eigen probleem ingebracht dat ze hebben opgelost. Ze waren het gezamenlijk met de oplossing eens.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

Ze geven aan dat het vinden van oplossingen nu makkelijker gaat.

Het hulp vragen gaat ook beter.

Hoe hebben ze de training ervaren?

De training werd door allemaal als leuk ervaren. Het zoeken van oplossingen hebben ze als zeer leerbaar ervaren.

Tijdens de volgende sessie denken aan:

- Hulp vragen bespreken.
- Oplossingen bedenken bespreken.
- Boom oefening/ rots oefening herhalen.

Gemaakte afspraken:

- Oefenen met hulp vragen.
- Oefenen met oplossingen bedenken.

Doorgeven aan ouders/ leerkrachten:

Observatie sessie 7. 8 april 2010

Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?

- Ni. komt later binnenvallen. Hij was verlaat door de file. Hij geeft aan dat hij het huiswerk wel heeft gemaakt en op de harde schijf van de computer heeft gezet maar hij is het vergeten uit te printen.
- L. geeft al bij het halen uit de klas aan dat hij het huiswerk vergeten te maken.
- T. heeft het werk niet bij zich/ ook niet gemaakt wanneer hij verteld dat hij het niet bij zich heeft wordt hij erg onrustig.
- J. geeft aan dat hij er elke dag aan heeft gedacht, hij heeft het gisteren pas gemaakt.
- No. is wederom niet aanwezig.

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

- J. geeft aan dat hij hulp heeft gevraagd bij het rekenen (aan de juf). Hij had dit de vorige keer ook gevraagd aan zijn groepsgenootjes.
- J. geeft aan dat hij een slijper heeft gevraagd aan een klasgenootje
- J. heeft een stabilovulling geleend van een klasgenootje omdat deze leeg was. Hoeft deze niet terug te geven.
- J. heeft aan zijn broertje gevraagd of hij de legoblokjes mag lenen.
- J. geeft aan dat hij aan oma voor een snoepje heeft gevraagd. Hierbij geeft hij aan dat hij wanneer hij iets vraagt ook iets mag.
- T. geeft aan dat hij aan een vriendje heeft gevraagd hoe hij muziek moet toevoegen op de laptop.
- T. geeft aan dat hij hulp heeft gevraagd bij het huiswerk van het rekenen.
- T. heeft hulp gevraagd aan zijn moeder bij het spellingshuiswerk.
- T. heeft op school hulp gevraagd aan zijn meester en aan de onderwijs assistent.
- L. geeft aan dat hij hulp had gevraagd aan zijn broer toen zijn tas op zijn rug open hing omdat er dingen uitvielen.
- L. heeft een snoepje gevraagd.
- L. heeft hulp gevraagd bij het leren van de geschiedenis toets (bij zijn moeder).
- L. heeft toestemming gevraagd bij het downloaden van een spel.
- Ni. heeft hulp gevraagd om een zoemend geluid uit een muziekinstallatie te halen.
- Ni. heeft aan de meester een vraag gesteld over het werk.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

Wanneer ze dit aan elkaar vertellen reageren ze op elkaar doormiddel van door te vragen wanneer ze iets niet begrijpen. Ook blijven ze met hun aandacht bij hetgeen de andere vertellen.

Welke tips geven ze elkaar?

Als tips wordt gegeven:

- Op welke manier ze het moeten vragen.
- Aan wie ze het beter kunnen vragen.
- Waarover ze hulp kunnen vragen.

Wat hebben ze met de eigenschappen die ze voor zichzelf hebben opgesteld gedaan?

Ze hebben allemaal hulp gevraagd en gekregen. Op allerlei manieren.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

Vandaag besproken hoe het gaat met het hulpvragen, tijdens het vertellen zijn ze rustig en geven ze aan wat ze ermee hebben gedaan. Verder kunnen ze wanneer hierom wordt gevraagd ook aangeven waarom ze ermee hebben gedaan. Ze hebben allemaal aan het hulp vragen gewerkt en geven aan dat het beter gaat.

Oplossingen problemen bedenken.

Bij het zoeken naar een oplossing voor een probleem vinden ze het moeilijk om een oplossing voor het gegeven probleem te vinden. L. en T. hebben een oplossing voor het probleem gezocht dat de een wil zwemmen en de ander niet. Hierbij hebben ze als oplossing gevonden dat ze samen een dag moeten afspreken wanneer ze wel kunnen gaan zwemmen.

Bij J. en Ni. lukt het niet om een oplossing voor het probleem te zoeken. Ze geven elkaar hierin ook geen tips. Dit zie je bij T en L wel.

Herhaling van de boom

De boom en de rots lukt iedereen. Ook wanneer een ander komt voelen blijven ze zitten als een rots of staan als een boom.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

Ze geven aan dat ze het oplossen van een probleem lastig vonden.

De boom oefening en de rots oefening vonden ze goed omdat hij bij allemaal lukte.

Hoe hebben ze de training ervaren?

De training werd door allemaal als leuk ervaren. Vooral de oefeningen doen vonden ze erg leuk.

Tijdens de volgende sessie denken aan:

- oplossingen bedenken.
- rots.
- binnenwereld en buitenwereld.

Gemaakte afspraken:

- Noteren wanneer ze een probleem tegenkomen.

Doorgeven aan ouders/ leerkrachten:

Observatie sessie 8. 12 april 2010

Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?

Iedereen komt binnen en geeft aan dat ze het huiswerk zijn vergeten. Ze gaan zitten en beginnen met elkaar te kletsen over hoe het is gegaan de afgelopen week.

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

Allemaal zijn ze bezig geweest met het oplossen van een probleem.

Ni. heeft geen hulp gevraagd

L. heeft 2 keer hulp gevraagd 1x bij een moeilijke som, en 1 keer bij het strikken van zijn veters (had er geen zin in).

No. heeft 1 keer hulp gevraagd bij het breken van hout.

J. geeft na lang nadenken aan dat hij gisteren bij een spel hulp heeft gevraagd. Nu weet hij wel wat hij moet doen.

T. geeft aan dat hij het huiswerk van zins ontleden niet begreep en dat hij nu zijn moeder het hem heeft uitgelegd wel begreep.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

Wanneer het bespreken van het vergeten van het huiswerk maken besproken wordt, geven ze elkaar allemaal tips hoe het opgelost kan worden. Opvallend is wel dat niemand het huiswerk heeft gemaakt.

Welke tips geven ze elkaar?

Als tips wordt gegeven:

- Huiswerk in de agenda schrijven.
- Huiswerk op een blaadje schrijven en boven je bed hangen.
- Huiswerk als agendapunt in de email aanmaken.
- Huiswerk op het white board schrijven.
- Huiswerk als alarm op de mobiel zetten.

Wat hebben ze met de eigenschappen die ze voor zichzelf hebben opgesteld gedaan?

Ze hebben allemaal hulp gevraagd deze week. Ze hebben niet geoefend met het bedenken en zoeken naar oplossingen.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

Bij de oefeningen vraagt L. of de huisdieren ook bij de binnenwereld horen, J. wil de knuffels erin doen. Wanneer deze vraag gesteld wordt moet Ni. lachen hij vindt het maar vreemd dat er dieren vertrouwd worden.

T. schrijft globaal op dat familie en vrienden in de binnenwereld horen. Moet hij meer uitschrijven.

Wanneer dit wordt aangegeven begint hij al te zuchten. Heeft er zichtbaar weinig zin in.

Ni. geeft aan dat hij niemand in de buitenwereld heeft. (wordt wel regelmatig gepest).

No. heeft vooral mensen die hij vertrouwd in de binnenwereld.

Zitten als een rots:

L. en J. doen het meteen heel erg goed en zijn niet van hun plek te krijgen.

Ni., No. en T. lukt het niet. J. geeft hen tips waar ze aan kunnen denken. Wanneer hij aangeeft dat ze aan iets sterks moeten denken, of zoals L. zegt breder moeten zitten lukt het wel. Ze geven allemaal aan dat ze blij zijn dat de oefening is gelukt.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

Ze vonden het aangeven van wie in de binnenwereld en buitenwereld zit moeilijk. Vooral het onderscheid maken tussen wie een grensgeval is was niet makkelijk. Dit moeten ze als huiswerk afmaken.

Hoe hebben ze de training ervaren?

No. geeft aan dat hij het leuk vond en dat hij opgelucht was dat de rots eindelijk lukte.

Ni. geeft aan dat hij het leuk vond en dat hij de rots nu echt onder de knie heeft.

J. geeft aan dat hij het leuk vond, hij het tips geven als prettig ervaart en hij het opschrijven van de binnenwereld buiten wereld leuk maar moeilijk vond.

L. geeft aan dat hij leuk vind om de ander tips te geven en te ervaren wat voor resultaat het heeft.

T. geeft aan dat hij het leuk vond en dat hij blij was dat de rots hem is gelukt.

Tijdens de volgende sessie denken aan:
Bespreken binnenwereld en buitenwereld.

Gemaakte afspraken:

Binnenwereld en buitenwereld afmaken.

Doorgeven aan ouders/ leerkrachten:

Observatie sessie 9. 19 april 2010

Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?

- J., No., en L. komen binnen na een optreden dat ze hebben afgerond van Abba. Ze zijn hierover nogal opgewonden. No. was niet helemaal blij over hoe het ging. J. en L. wel.
- Ni. en T. zijn afwezig. Geen afmelding

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

J. L. en No. geven aan dat ze het hulpvragen nu beter beheersen maar dat ze nu een andere eigenschap willen gaan veroveren.

Het komt erop neer dat ze allemaal moeite hebben met dingen ordenen en structureren. Hiervoor vullen ze een nieuwe PowerPoint werkboekje gemaakt bij de methode "Kids' Skills" in.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

Ze herkennen van elkaar de problemen die ze herkennen en geven al tips als ze er al een oplossing voor hebben.

Welke tips geven ze elkaar?

- Boeken op grote sorteren.
- Elke week je latje opruimen.
- Spullen al klaarleggen voor je gaat werken.

Wat hebben ze met de eigenschappen die ze voor zichzelf hebben opgesteld gedaan?

De eigenschappen die ze willen beheersen zijn structuren en ordenen.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

We hebben vandaag alleen besproken hoe het is gegaan en het nieuwe PowerPoint werkboekje ingevuld. Deze moeten ze nog afmaken.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

Dat ze gaan oefenen met het werken aan ordenen en structureren van het werk.

Hoe hebben ze de training ervaren?

Ze geven aan dat ze we bewuster zijn geworden van hoe ze hun werk beter kunnen structureren

Tijdens de volgende sessie denken aan:

Gemaakte afspraken:

Vragenlijsten achteraf afgeven aan ouders en leerkracht.

Doorgeven aan ouders/ leerkrachten:

Volgende week donderdag 29 april evaluatie.

Volgende week maandag inleveren vragenlijsten achteraf.

Observatie sessie 10. 26 april 2010**Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?**

- Ni. verteld bij binnenkomst dat hij vorige week heeft moeten oefenen voor de CITO entree toets.
- T. had vorig week geen zin om te komen, de buskaart was vol en hij had geen zin om te fietsen.
- L. loopt rustig mee.
- No. verteld tijdens het lopen hoe het weekend was.
- J. praat volop over het weekend, oogt heel vrolijk.

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

Ze geven allemaal met uitzondering van T. aan dat ze het hulp vragen hebben behaald.

Ni. geeft aan dat hij nu aan iedereen hulp durft te vragen. Verder wordt hij steeds minder gepest omdat ze een ander nu pesten. Hij wil zijn spullen leren opruimen, en leren om meer tegen andere te zeggen. Dit wil hij doen door de spullen op een vaste plek op te ruimen. En op vaste dagen op te ruimen.

T. geeft aan dat het hulp vragen nog beter kan. In een klein groepje gaat het goed, in een grote groep echter gaat het nog niet goed. Hij wil dan ook leren om in een grote groep hulp te vragen.

L. geeft aan dat hij het hulp vragen heeft behaald.

Hij heeft het nieuwe doel, minder rommel maken in het laatje verder uitgewerkt. Hij wil op vrijdag het laatje opruimen, wat je niet meer nodig hebt weggooien, en de boeken en schriften op grote wegleggen.

No. geeft ook aan dat hij het hulpvragen ver onder de knie heeft. Dit helpt hem echter onvoldoende. Hij wil leren om zijn werk en laatje beter te leren organiseren. Hij gaat dit doen door een blaadje met tips te maken, op vaste dagen het laatje na schooltijd op te ruimen, en de boeken en schriften op grote op te ruimen.

J. geeft aan dat hij het hulpvragen voor een groot deel beheerst heeft, hij wil nu leren om sneller te werken. Hierbij wil hij gebruik maken van het hulpvragen, wanneer hij iets niet weet meteen hulp vragen.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

Wanneer ze vertellen of ze het doel behaald hebben en wat het nieuwe doel wordt geven ze elkaar tips over hoe het verder opgelost kan worden. Waar ze nog meer aan kunnen denken.

Ook No. geeft nu tips aan andere en verteld waar hij aan denkt.

Welke tips geven ze elkaar?

Als tips wordt gegeven:

- Opkomen voor een ander wanneer deze wordt gepest.
- Wanneer je niks durft te vragen omdat je denkt dat ze je dom vinden, vragen of dit echt zo is.
- Of je moet andere voorstellen in het ondergoed.

Wat hebben ze met de eigenschappen die ze voor zichzelf hebben opgesteld gedaan?

T. wil hulp leren vragen in een grote groep.

Ni. wil zijn spullen beter leren opruimen en meer zeggen tegen anderen.

No. wil zijn werk en laatste beter leren organiseren.

J. wil vlugger leren werken.

L. wil thuis en op school minder rommel maken.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

Vandaag besproken in hoeverre het PowerPoint werkboekje behaald is. Verder gekeken naar nieuwe doelen waarmee ze gaan werken. En op welke manier ze hiermee gaan werken.

De muur.

Met de kinderen de muur gedaan. Dit is een oefening waarbij ze op een sterke manier naar een rij kinderen lopen en hierbij eraan denken zichzelf te zijn. Ze moeten dan vragen of ze door mogen. Wanneer de andere de "echte" persoon zien en geen toneelspel dan gaat de muur open en mogen ze erdoor.

L. gaat in eerste instantie heel stoer naar de muur lopen. Hij mag dan ook niet door. De tweede keer kijkt hij heel boos en zegt hij heel boos dat hij door wil. De derde keer gaat het al stukken beter en is hij bijna zichzelf.

No. loopt naar de muur maar kijkt de andere niet aan. Hij vraagt met een zacht stemmetje of hij door mag. Wanneer wordt gespiegeld hoe hij loopt, probeert hij de 2de keer de andere aan te kijken. Wel zie je een en al spanning in zijn lijf. De derde keer gaat hij eerst stevig staan en loopt daarna naar de muur. Hij voelt zich hierdoor een stuk steviger en vraagt ook duidelijk of hij doormag.

Ni. loopt heel stoer naar de muur. Hij mag dan ook niet door. Ook de tweede keer is hij niet zichzelf maar gaat hij heel gek vragen of hij doormag. De derde keer worden hem tips gegeven dat hij stevig moet staan en dan moet komen, hierna is het wel goed.

J. gaat eerst stevig staan en komt dan naar de muur lopen. Hij loopt de eerste keer recht op de muur af en maakt goed oogcontact. Wanneer hij echter vraagt of hij doormag gaat het mis en vraagt hij op een grappige manier of hij doormag. De tweede keer gaat dit echter goed en mag hij door.

T. loopt de eerste keer heel gespannen naar de muur toe. Hij mag dan ook niet door. De tweede keer worden hem tips gegeven hoe hij beter naar de muur kan lopen. Je ziet dat T. het nog steeds heel spannend vindt en niet weet hoe hij het moet doen. Hij loopt heel gespannen maar maakt wel al oogcontact. De derde keer gaat het iets beter maar nog steeds is hij niet zichzelf.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

T. en No. vonden het een lastige oefening.

Je., Ni. en L. vonden het een leuke oefening.

Hoe hebben ze de training ervaren?

Ze vonden het allemaal een leuke oefening.

Tijdens de volgende sessie denken aan:

- CBSK.
- Boom/ rots herhalen.
- Muur oefening herhalen

Gemaakte afspraken:

Doorgeven aan ouders/ leerkrachten:

Donderdag evaluatie training.

Observatie evaluatie. 29 april 2010

Hoe komen de kinderen binnen, welke non verbale informatie wordt er gegeven?

Bij binnenkomst komen ze allemaal ontspannen binnen en zoeken meteen contact met elkaar.

Welke problemen geven de kinderen aan, en hoe reageren ze op elkaars problemen?

Ze hebben allemaal nog niet echt geoefend met de nieuwe doelen.

Tijdens het invullen van de CBSK vullen L., T. en Ni. zelf de CBSK in. No. en J. hebben bij sommige vragen hulp nodig.

Wanneer wordt gevraagd om een evaluatie te schrijven geeft J. aan dat hij dit erg lastig vindt.

Hoe reageren de kinderen op elkaar, wanneer er iets wordt verteld? Geven ze elkaar uit zichzelf voorbeelden hoe ze problemen op kunnen lossen?

Ni. en L. geven J. tips waar hij aan kan denken bij het schrijven van de evaluatie.

Welke tips geven ze elkaar?

Als tips wordt gegeven:

- Denken aan de oefeningen die gedaan zijn.
- Denken aan de gesprekken die gevoerd zijn.

Hoe reageren tijdens het uitvoeren van de oefeningen, doen ze goed mee, vinden ze het moeilijk/ welke verbale en non verbale informatie geven ze?

Tijdens de oefeningen doen ze goed mee. Zowel tijdens de rots/ boom als tijdens de muur.

Wat geven ze naar aanleiding van de oefeningen aan?

- J. zit zo stevig als een rots.
- No. zit niet stevig maar staat wel als een boom.
- L. zit zo stevig als een rots.
- T. zit zo stevig als een rots.
- Ni. zit zo stevig als een rots.

De muur gaat deze keer bij allemaal goed. Ook bij T. zie je dat hij met de tips van de vorige keer is bezig geweest.

Hoe hebben ze de training ervaren?

J. geeft aan dat hij iets aan de training heeft gehad. Hij vraagt hulp aan de juf wanneer hij iets niet weet, omdat de juf meer weet dan een klasgenootje. Verder vond hij het uitleggen en het krijgen van de tips leuk, hij heeft geleerd om hulp te vragen wanneer hij vastzit bij een opdracht en dat jij veel steviger kan zijn dan hij denkt dat hij is.

Ni. heeft geleerd om minder snel boos te worden en om hulp te vragen wanneer iets niet lukt. Hij vond de training goed gaan alleen vond hij het jammer dat we soms te lang op een onderwerp bleven hangen.

No. geeft aan dat hij heeft geleerd om stevig te staan en te zitten, hij heeft geleerd om hulp te vragen, om zichzelf te zijn bij oefeningen. Verder geeft hij aan dat hij het soms leuk vond en soms ook niet. Dit had er voornamelijk mee te maken of hij de oefeningen leuk vond of niet. No. geeft aan dat hij vooral iets heeft gehad dat wanneer hij wordt gepest hij stevig gaat staan, en dat hij gemakkelijker hulp kan vragen wanneer hij een probleem heeft.

L. geeft aan dat hij tips heeft gekregen en oplossingen heeft gevonden voor een probleem. Het was best wel leuk omdat iedereen op elkaar reageerde. Hierdoor kreeg je ook inspiratie van anderen en kon hij beter zijn grens aangeven. Hij geeft aan dat hij hierom de training de moeite waard vond.

T. geeft aan dat hij het leuk vond omdat hij nu weet wat zijn grens is, verder heeft hij de boom geleerd en de rots. Dit vond hij erg leuk en denkt dat hij hierdoor stevig kan staan.

Bijlage 5: Kids' Skills (2006).

Bijlage 6: Handelingsplan.

Handelingsplan 1: Bevorderen van zelfbeeld en acceptatie van de combinatie hoogbegaafdheid en dyslexie

Niveau van zorg: 4

Naam leerlingen: J., L., No., T. en Ni. Groep: 6/7/8	Datum invullen: Tijdperiode: van 8 februari 2010 tot 29 april 2010 Uitvoerder: Willeke van Soest IE Quest
Concrete omschrijving probleem / beginsituatie: (sterke / zwakke kanten) Bij de kinderen in de groep is met uitzondering van bij 1 kind dyslexie vastgesteld. Bij 1 kindis ernstige lees en spellingsproblemen geconstateerd. Ook zijn alle kinderen "meer" of hoogbegaafd. Het doel van de training is om de acceptatie van deze dubbele handicap, en het zelfbeeld te vergroten.	
Aandachtspunten voor de aanpak / instructie: waar rekening mee houden ? Tijdens de begeleiding wordt er aandacht besteed aan de acceptatie van de dubbele handicap en het vergroten van het zelfbeeld. Dit wordt gedaan door middel van oefeningen vanuit Kids' Skills het oplossen van problemen met behulp van je eigen kwaliteiten, vanuit opdrachten vanuit de SENZ training om steviger te staan en vanuit de SOVA training om de acceptatie en het begrip te vergroten.	
Pedagogisch: ☐ motivatie: X zelfvertrouwen/gespannen: ☐ leren leren: X probleembewustzijn: ☐ werkhouding: ☐ werktempo: X zelfbeeld: X vergroten acceptatie:	Didactisch: ☐ ☐ ☐ ☐
Pedagogisch doel(en)	Didactisch doel(en)
- Binnen 10 weken wordt de acceptatie van de kinderen vergroot, door middel van gesprekken te voeren met elkaar, dit wordt gemeten door het invullen van de CBSK en observaties. - Binnen 10 weken wordt het zelfbeeld van de kinderen vergroot, door middel van gesprekken met elkaar te voeren, dit wordt gemeten door het invullen van de CBSK en observaties.	
- Binnen 10 weken kunnen de kinderen het oplossingsgericht denken van de 10 keer 7 keer toepassen wanneer ze een probleem ervaren.	

Aangepaste instructie	Oefenvormen	Basisprincipes
X Veel tussentijdse feedback geven aan elkaar. X Bewustmaken van probleem oplossend denken. X inzetten van stappenplan probleem oplossen denken. X Eigen maken en herhalen van de lichaamsgerichte oefeningen. X Begeleiding in groepsverband X Faciliteren / compenseren: Procesgerichte feedback X Faciliteren / compenseren: Herhaling oefeningen X Faciliteren / compenseren: Herhaling denkstappen X Faciliteren / compenseren: Hardop denkend voordoen. X Faciliteren / compacten en verrijken.: Voorbeeld gedrag ☐ Compenserende maatregelen - o Software - o Aanpakboekje - o Zitschijf - o Brain power (bijtdopje pen), - o stressballetje/ kneedgum/ kladblok	X Methode: - Kids' Skills - SENZ training - SOVA training X Werkvormen: - samen oplossingen bedenken - lichaamsgerichte oefeningen.	<u>Betekenisvol maken:</u> X Problemen die ze ervaren bespreekbaar maken. X Oplossingen zoeken voor de problemen die ze ervaren. X Ervaringen met elkaar delen. <u>Sociaal leren:</u> X Samen leren X Leerproces samen bespreken <u>Metacognitie:</u> X Bevorderen probleembewust zijn X Bevorderen oplossingsgericht denken X Bevorderen toepassen van de oplossingen X Leren reflecteren op uitgevoerde oplossing

Organisatie		
Wanneer	Waar	Middel
1 x per week Dag(en): maandag Tijdstip: 11.00 - 12.00	☐ klas X elders: lokaal IE Quest	X methode: Kids's Skilss SENZ training SOVA training

Evaluatie datum:**Productgegevens:**

Scores CBSK:

	Sv		Sa		Sp		Fv		Gh		Ge	
	1e	2e	1e	2e	1e	2e	1e	2e	1e	2e	1e	2e
L.S	89	68	17	22	72	88	21	25	78	51	69	96
N.W	45	45	71	29	22	14	51	40	97	78	96	83
J.F	56	45	88	88	53	22	61	75	51	88	34	83
N.H	34	34	29	60	88	72	75	91	8	13	45	96
T.S	24	24	68	88	80	96	91	75	78	88	96	96

Sv = Schoolvaardigheden

Sa = Sociale acceptatie

Sp = Sportieve vaardigheden

Fv = Fysieke vaardigheden

Gh = Gedraghouding

Ge = Gevoel van eigenwaarde

Een score tussen de 0 en de 15 is beneden gemiddeld

Een score tussen de 15 en de 85 is gemiddeld

Een score tussen de 85 en de 100 is boven gemiddeld

Procesgegevens:

Vorderingen t.a.v. inhoud (observaties):

Tijdens de observatie werd zichtbaar dat de kinderen allemaal moeite hadden met hulp vragen omdat ze zichzelf dan niet op hun gemak voelde, ze kregen hierbij het idee dat andere hen dom vonden en dachten erbij dat andere vonden dat ze dit moesten weten. Verder geven ze aan dat ze het zelf ook moeilijk vinden om vragen te stellen omdat ze niet weten aan wie ze de vraag moeten stellen. Hier zijn ze met elkaar over in gesprek gegaan en hebben elkaar hier tips over gegeven.

Deze tips zijn de sessie erna besproken en bekeken wat wel en wat niet werkte.

Allemaal geven ze aan dat ze nu eerder hulp vragen maar dat ze dit wel nog lastig vinden, ze moeten hier zoals ze zelf zeggen bewust mee bezig zijn.

Tijdens de training hebben ze verder duidelijk hun grenzen aan leren geven en de grenzen van een ander leren aanvoelen. Hierbij was het van belang dat ze respectvol naar de ander bleven en vertelde wat ze voelde als er over hun grens werd gegaan.

Tot slot hebben ze geleerd om stevig te staan en van hun eigen gevoel uit te gaan. Door stevig te staan en met zichzelf in aanraking te komen kunnen ze pas aan zichzelf werken. Wanneer je goed in je vel zit kunnen de andere problemen ook makkelijker aangepakt worden

Wat werkt wel / niet? (logboek):

Wat werkte was dat de kinderen met elkaar in gesprek gingen en elkaar tips gaven omtrent de problemen waar ze tegenaan liepen. Ook deelde ze de ervaringen die ze er zelf mee hadden opgedaan met elkaar. Op deze manier paste ze voor zichzelf de tips die ze kregen aan zodat ze voor hen toepasbaar werden in de praktijk.

Wat niet werkte was dat er bij oefeningen die te maken hadden met het stevig staan en het aangeven van de grenzen ze het soms moeilijk vonden om naar de grenzen van de ander te luisteren en hier overheen gingen. Wanneer ze er bewust naar luisterende en naar de reactie van de ander keken lukte het echter wel om rekening te houden met de grenzen van de ander.

Conclusie:

Conclusie t.a.v. gestelde doelen. Behaald? Waaruit blijkt dat? (product / proces):

- Binnen 10 weken wordt de acceptatie van de kinderen vergroot, door middel van gesprekken te voeren met elkaar, dit wordt gemeten door het invullen van de CBSK en observaties.

Wanneer je naar de 0 meting en naar de 10 meting van de CBSK kijkt zie je dat er een op de Sa, Ge, Gh een groei is bij 3 van de 5 kinderen

Bij 1 van de 5 kinderen is het gevoel hetzelfde gebleven en bij 1 kind is het gevoel gedaald. Over het algemeen kun je aangeven dat de 10 weken iets te kort waren om deze doelen volledig te behalen. Wel is er een kleine vooruitgang zichtbaar bij het merendeel van de kinderen.

- Binnen 10 weken wordt het zelfbeeld van de kinderen vergroot, door middel van gesprekken met elkaar te voeren, dit wordt gemeten door het invullen van de CBSK en observaties.

Wanneer je naar de 0 meting en naar de 10 meting van de CBSK kijkt zie je dat er een op de Sa, Ge, Gh een groei is bij 3 van de 5 kinderen

Bij 1 van de 5 kinderen is het gevoel hetzelfde gebleven en bij 1 kind is het gevoel gedaald. Over het algemeen kun je aangeven dat de 10 weken iets te kort waren om deze doelen volledig te behalen. Wel is er een kleine vooruitgang zichtbaar bij het merendeel van de kinderen.

- Binnen 10 weken kunnen de kinderen het oplossingsgericht denken van de 10 keer 7 keer toepassen wanneer ze een probleem ervaren.

Zoals de kinderen tijdens de sessies en in de evaluatie aangeven maken ze nu meer gebruik van het hulp vragen. het doel is behaald. Wel blijft dit nog een aandachtspunt omdat ze het moeilijk blijven vinden.

Advies vervolgtraject:

☐ naar zorgniveau 1 (reguliere methode zonder die extra instructie en oefening)

☐ naar zorgniveau 2 (met extra instructie en inoefening door leerkracht)

☐ naar zorgniveau 3: verdere probleemanalyse / observatie / PDO / opstellen handelingsplan gericht op:

X blijft in zorgniveau 4, het stuk van het zelfbeeld en de acceptatie wordt uitbereidt met het didactische stukje betreffende het lezen en de spelling.

Afspraak:

Overleg: Willeke van Soest en Winny Bosch- Sthijns

Voortzetting: Training uitbreiden met didactische vaardigheden.

Aandachtspunten:

Wie doet wat:

- Contact opnemen met ouders en school of hiervoor interesse is.

Willeke van Soest

- Materialen uitzoeken die didactisch gebruikt kunnen worden

Willeke van Soest

Handtekening IE Quest:

Handtekening School:

Handtekening ouder(s)(verzorger(s):

Bijlage 7: Evaluatieverslagen.

Ni.
Evaluatieverslag Dyslexiegroepje
8 februari 2010 t/m 29 april 2010

Hulpvraag:

- ☐ Ni. wil leren om hulp te vragen en stop te zeggen wanneer hij wordt gepest zonder dat hij boos wordt.
- ☐ Ouders willen dat Ni. leert om te luisteren naar anderen, zich kan verplaatsen in anderen en leert dat het niet goed is om met negatief gedrag de aandacht op zichzelf te vestigen. Wat betreft het pesten moet Ni. leren om hulp om in te roepen, i.p.v. zelf te reageren door terug te slaan of te schelden.
- ☐ School geeft aan dat ze willen dat Ni. leert om rekening te houden met de anderen, en een grotere taakgerichtheid krijgt.

Onderzoeksresultaten:

Uitslag CBSK: vooraf

Schoolse vaardigheden	Sociale acceptatie	Sportieve vaardigheden	Fysieke verschijning	Gedrags-houding	Gevoel van eigenwaarde
34	29	88	75	8	45

Uitslag CBSK: achteraf

Schoolse vaardigheden	Sociale acceptatie	Sportieve vaardigheden	Fysieke verschijning	Gedrags-houding	Gevoel van eigenwaarde
34	60	72	19	13	96

Score tussen de 0 en de 15 betekent een zwak belevingscomponent.

Score tussen de 15 en de 85, betekent een gemiddeld belevingscomponent.

Score tussen de 85 en de 100, betekent een boven gemiddeld belevingscomponent.

Intake:

Bij de training zijn we uitgegaan van de aspecten Schoolse vaardigheid, Sociale acceptatie, Gedragshouding, Gevoel voor eigenwaarde. Dit omdat deze aspecten aansluiten bij het doel van de training namelijk het vergroten van het zelfbeeld en de acceptatie van de dubbele handicap ("hoog"begaafdheid en dyslexie/ ernstige lees en spellingsproblemen)

Bij de PowerPoint van Kids' Skills geeft Ni. aan dat hij wil leren om hulp te vragen wanneer hij een probleem tegenkomt, verder wil hij leren om deze problemen op een goede manier op te lossen.

Beginsituatie:

Bij de gedragshouding is zichtbaar dat Ni. in het zwakke belevingscomponent zit. Op de andere gebieden zit hij net of volledig in het gemiddelde belevingscomponent. Alleen op de sportieve vaardigheden zit hij net in het ovengemiddelde belevingscomponent. Tijdens het invullen van de vragenlijst was Ni. in het begin onrustig, hij was erg aan het wiebelen met zijn pen en keek steeds om zich heen. De vragen zijn voor hem voorgelezen en hij hoefde niet lang na te denken wat beter bij hem paste. Omdat Ni. er de eerste keer niet bij kon zijn is de vragenlijst samen met hem tijdens de individuele begeleiding ingevuld (een op een).

Bij het invullen van de PowerPoint Kids' Skills verteld hij dat hij niet hulp kan vragen wanneer hij gepest wordt. Verder heeft hij het idee dat de leerkrachten er niks aan doen wanneer er hulp wordt gevraagd. Hij probeert het soms te negeren maar dit lukt niet. Wel wil hij hieraan gaan werken.

Ni. laat een open en vriendelijke indruk achter en heeft een actieve (dominante) houding. Hij denkt mee wanneer de andere iets zeggen en geeft deze gedachte ook aan. Wel heeft hij soms moeite om zich met hetgeen bezig te houden van wat er wordt verteld en niet teveel met zijn buurjongen bezig te zijn.

Ontwikkeling:

Ni. laat een kleine groei zien tijdens de training. In het begin vertoont hij stoer gedrag door verhalen die hij verteld aan te dikken. Dit is na de training met Ni. en ouders besproken en de training erna in de groep. Wanneer aan Ni. wordt aangegeven door de andere dat dit hem niet leuker maakt zwakt dit af en laat hij meer zien wie hij echt is. Door dit stoere gedrag te verminderen en meer zichzelf te zijn kan Ni. beter met zichzelf leren omgaan. Hij kan goed oplossingen bedenken voor het niet vergeten van het huiswerk en voor de problemen van de ander, maar past dit zelf nog niet toe. Dit is en blijft een aandachtspunt voor Ni..

Verder geeft Ni. tijdens de training vaak veel tips aan de andere uit de groep. Hij geeft hierbij aan wat de gewenste manier is om te reageren. Wanneer er besproken wordt of hij deze manier ook gebruikt geeft hij aan dat hem dit heel soms lukt, dit zijn vooral de momenten dat hij er zelf bewust mee bezig is.

Ni. doet tijdens de oefeningen niet altijd even serieus en geconcentreerd mee. Hierdoor lukken de oefeningen, in eerste instantie vaak niet. Wanneer hij zich er wel voor inzet lukken de oefeningen wel. Hij doet hierdoor succeservaringen op en ervaart dat wanneer hij de oefeningen geconcentreerd doet ze positief werken.

Boom:

Deze oefening wordt gebruikt als een manier om steviger te leren staan. Met een bepaalde ademhalingstechniek wordt de aandacht van een persoon helemaal gericht op zijn/haar eigen lichaam en alles wat daarbij hoort. Door zich op zichzelf te concentreren kan deze persoon vervolgens op een sterkere en helderdere manier met de buitenwereld om gaan.

Dit is een oefening die bij Ni. erg lastig is maar na herhaling en concentratie wel lukt. Ni. moet zichzelf hiervoor afsluiten van de anderen. Wanneer hij dit goed doet kan hij ontzettend stevig staan. Hij moet hier heel bewust mee bezig zijn. Wanneer de boom goed lukt en hij zich stevig voelt, kan hij meer dingen bereiken dan hij denkt. Het stevige gevoel vindt hij erg prettig. Belangrijk voor Ni. is dat hij zich vaker stevig voelt waardoor hij minder gemakkelijk uit het veld wordt geslagen. En de pesters wanneer hij wordt gepest beter kan negeren. Op deze manier kan Ni. leren om minder snel boos te worden/ te exploderen wanneer hij wordt gepest en leert hij de combinatie van de dyslexie en de hoogbegaafdheid een plekje leren geven en zichzelf verder ontwikkelen.

Grenzen aangeven:

Deze oefening wordt gebruikt om door middel van een handgebaar aan te geven tot hoever iemand in de buurt mag komen. Dit wordt later op non- verbale manier geoefend dus zonder aangeven met de hand maar ook zonder het verbaal aan te geven.

Bij het aangeven van de grenzen geeft Ni. bij alle kinderen dezelfde afstand aan. Hij geeft aan dat hij niet zo goed kan voelen tot hoever de ander mag komen. Wanneer hij aan moet geven wanneer iemand moet lopen en stoppen geeft hij dit heel snel aan en heeft hij ook geen mogelijkheid om te voelen tot waar iemand mag komen. Door dit op een rustige manier te halen en hem bewust af en toe te laten stoppen om te voelen of de ander nog dichterbij mag komen of niet. Leert Ni. aanvoelen wanneer zijn grens is bereikt. Wanneer hij dit aanvoelt laat geeft hij aan dat het niet meer prettig voelt. Hier moet hij zich bewust van worden. Het aanvoelen van de grenzen van de

ander is nog moeilijker. Ni. let hierbij goed op wat de ander aangeeft maar voelt dit zelf moeilijk aan. Hij gaat hierbij snel over de grens van de ander. Wanneer hij bewust gaat voelen wat de ander aangeeft gaat dit beter en kan hij na herhaling ook de grenzen van de ander beter aanvoelen. Dit blijft wel aandacht nodig hebben. Ni. moet hier beide bewust mee omgaan. Zodat de andere duidelijk weten dat ze echt moeten stoppen. Ni. daarentegen moet leren om ook echt te stoppen en niet door te gaan wanneer de ander dit aangeeft. Hierdoor worden een aantal problemen al van te voren voorkomen.

Evaluatie op training:

- ☐ Ni. geeft aan dat hij nu beter hulp kan vragen wanneer hij een probleem ervaart en dat hij wil leren om meer orde in de chaos te brengen.
- ☐ Ouders geven aan dat ze zien dat Ni. in een groep iets beter kan functioneren, hij gaat sneller overstag wanneer hij iets niet wil en zoekt op school minder het conflict op. Thuis zien ze dit echter nog niet.
- ☐ School geeft aan dat ze zien dat Ni. nog steeds snel is afgeleid, hij werkt te snel en te slordig, hij is weinig taakgericht en ongemotiveerd voor schoolse zaken. Wel zien ze dat hij goed te corrigeren is, sociaal vaardiger en weinig ruzie zoekt.

Conclusie:

De conclusie vanuit de training is dat Ni. een open en vrolijke jongen is die erg dominant aanwezig kan zijn. Hiermee camoufleert hij een stuk onzekerheid en wil hij naar de buitenwereld zekerheid uitstralen. Ook wil Ni. op deze manier aardig gevonden worden door de andere en maakt het verhaal wat hij verteld daarom soms spannender dan het in werkelijkheid is gebeurd. Wanneer bij Ni. wordt aangegeven dat deze versie wordt nagevraagd, stelt hij het verhaal soms wel bij naar de werkelijkheid.

Ni. accepteert de tips die hem gegeven worden goed maar kan deze wanneer hij ze echt nodig heeft nog niet altijd toepassen. Hiermee moet hij blijven oefenen. Wel wordt vanuit de training geconcludeerd dat Ni. steeds meer rekening houdt met de andere en niet meer steeds met zijn buurman bezig is. Hij kan zich wanneer hij wil steeds beter afsluiten en zijn grenzen aangeven. Dit blijft echter wel een aandachtspunt voor Ni.. Hij moet hierbij leren om zichzelf te blijven en zich niet door de ander te laten meeslepen.

Vanuit de CBSK kan aangegeven worden dat Ni. op het gebied van de Sociale acceptatie, gedragshouding en het gevoel van eigenwaarde een groei heeft doorgemaakt. Op het gebied van Schoolse vaardigheden is er geen vooruitgang en geen achteruitgang waarneembaar en is hij gelijk gebleven. Wanneer gekeken wordt naar de aspecten sportieve vaardigheden zie je een lichte achteruitgang en bij de fysieke verschijning zie je ook een groei. Deze laatste twee aspecten worden echter bij deze training niet meegenomen in de resultaten maar zijn wel het vermelden waard.

Advies:

Het advies naar Ni. toe is dat hij goed aandacht blijft schenken aan het aangeven van de grenzen, en het vragen van hulp wanneer hij wordt gepest. Ni. moet leren dat hij zichzelf mag zijn en zelf verantwoordelijk is voor zijn gedrag. Wanneer hij op een positieve manier de aandacht vraagt gaat het gezelliger en beter dan wanneer hij dit op een negatieve manier doet. Dit heeft ook weer invloed op zijn zelfbeeld en zijn zelfvertrouwen.

Wanneer Ni. een probleem ervaart op het gebied van pesten of op leergebied is het voor hem raadzaam om de boomoefening te doen. Op deze manier staat hij stevig en kan hij zonder boos te worden duidelijk aangeven dat hij dit niet accepteert/ of dat de opdracht niet lukt.

Voor een grotere groei binnen het leergebied en het zelfbeeld en de acceptatie wordt geadviseerd om een vervolgtraject in te zetten waarbij het vergroten van het zelfbeeld, de acceptatie van het probleem wordt gekoppeld aan oefeningen gericht op de didactische aspecten binnen de dyslexie. We wensen Ni. veel succes in zijn verdere ontwikkeling!

J.
Evaluatieverslag Dyslexiegroepje
8 februari 2010 t/m 29 april 2010

Hulpvraag:

- ☐ J. wil leren om hulp te vragen wanneer hij een probleem tegen komt, en een opdracht niet begrijpt
- ☐ Vader wil dat J. leert inzien dat dyslexie 'alleen maar' dyslexie is, hiermee bedoeld vader, dat hij niet dom is met dyslexie en het nog ver kan schoppen.
- ☐ School geeft aan dat ze willen dat J. voor zichzelf op leert komen ookal is zijn broertje erbij betrokken.

Onderzoeksresultaten:

Uitslag CBSK: vooraf

Schoolse vaardigheden	Sociale acceptatie	Sportieve vaardigheden	Fysieke verschijning	Gedrags-houding	Gevoel van eigenwaarde
56	88	53	61	51	34

Uitslag CBSK: achteraf

Schoolse vaardigheden	Sociale acceptatie	Sportieve vaardigheden	Fysieke verschijning	Gedrags-houding	Gevoel van eigenwaarde
45	88	22	75	88	83

Score tussen de 0 en de 15 betekent een zwak belevingscomponent.

Score tussen de 15 en de 85, betekent een gemiddeld belevingscomponent.

Score tussen de 85 en de 100, betekent een boven gemiddeld belevingscomponent.

Intake:

Bij de training zijn we uitgegaan van de aspecten Schoolse vaardigheid, Sociale acceptatie, Gedragshouding, Gevoel voor eigenwaarde. Dit omdat deze aspecten aansluiten bij het doel van de training namelijk het vergroten van het zelfbeeld en de acceptatie van de dubbele handicap ("hoog"begaafdheid en dyslexie/ ernstige lees en spellingsproblemen)

Bij de PowerPoint van Kids' Skills geeft J. aan dat hij wil leren om hulp te vragen wanneer hij een probleem tegenkomt, hij wil leren aangeven wanneer hij een opdracht niet begrijpt.

Beginsituatie:

J. scoort op alle gebieden op de gemiddelde belevingscomponent.

Tijdens het invullen van de vragenlijst was J. in het begin onrustig, maar dit nam af zodra hij wist wat de bedoeling was.

Bij het invullen van de PowerPoint Kids' Skills verteld hij dat hij niet altijd hulp durft te vragen omdat hij niet kan inschatten wat de andere dan over hem denken. Hij vraagt verder vaak hulp aan de verkeerde en doet hierdoor negatieve ervaringen op omdat deze hem niet kunnen helpen.

J. laat een open en vriendelijke indruk achter en heeft een actieve houding. Hij denkt mee wanneer de andere iets zeggen en geeft deze gedachte ook aan.

Ontwikkeling:

J. luistert in het begin meer naar wat de andere vertellen dan dat hij zelf zijn gedachten hierover uitspreekt. Na 2 trainingen gaat hij zelf ook reageren op wat de anderen zeggen. Deze reacties schieten spontaan naar buiten, maar zijn daardoor zeer echt. De anderen gaan hierdoor ook reageren op wat J. aangeeft en gaan daardoor nadenken over de gedachte/ tip die J. hen heeft gegeven. Wanneer J. zelf iets aan moet geven vindt hij het voor zichzelf heel moeilijk om een tip te bedenken, of dingen over zichzelf in te vullen. Als hierover een gesprek met hem ontstaat kan hij doormiddel van vertellen wel aangeven wat hij zou willen. Dit kan hij vervolgens op papier zetten. J. maakt bijna elke keer zijn huiswerk. Wanneer hij het in de klas is vergeten gaat hij het nog halen of hij brengt het huiswerk na de begeleiding. J. doet tijdens de training serieus en geconcentreerd mee met de oefeningen. Hierdoor doet hij succes ervaringen op en ervaart hij dat het toepassen van de oefeningen positief werken. Wel merk je dat hij de eerste keer even wil kijken en moet ervaren hoe de oefeningen werken. Daarna gaat het altijd stukken beter mnits hij er met zijn concentratie bij is.

Oefeningen:

Boom:

Deze oefening wordt gebruikt als een manier om steviger te leren staan. Met een bepaalde ademhalingstechniek wordt de aandacht van een persoon helemaal gericht op zijn/haar eigen lichaam en alles wat daarbij hoort. Door zich op zichzelf te concentreren kan deze persoon vervolgens op een sterkere en helderdere manier met de buitenwereld om gaan.

Dit is een oefening die bij J. erg succesvol is. Wanneer J. hiervoor rustig de tijd neemt en zich afsluit van de interne en externe prikkels om zich heen is hij na herhaling zo stevig als een rots. In het begin geeft J. aan dat het moeilijk is en dat het niet helemaal lukt. Na individuele aandacht en lukt hem de oefening wel en geeft hij aan dat de oefening hem sterker maakt in zijn zelfvertrouwen. J. geeft aan dat hij de oefening thuis ook heeft gebruikt wanneer hij ruzie had met zijn broertje, en in de klas wanneer de opdrachten niet zo lekker liepen. Belangrijk voor J. is dat hij zich goed concentreert en niet afgeleid wordt door wat er om hem heen gebeurt. J. staat herhaling dan ook erg stevig en lijkt dit gevoel ook vast te kunnen houden.

Grenzen aangeven:

Deze oefening wordt gebruikt om door middel van een handgebaar aan te geven tot hoever iemand in de buurt mag komen. Dit wordt later op non- verbale manier geoefend dus zonder aangeven met de hand maar ook zonder het verbaal aan te geven.

Bij het aangeven van de grenzen kan J. in eerste instantie heel moeilijk zijn eigen grens aangeven. Hij geeft aan dat hij een rot gevoel krijgt en kan dit niet verder beschrijven. Wanneer de opdracht in kleine stapjes wordt gedaan en hij steeds terug moet naar zijn gevoel om te kijken of de ander nog dichterbij mag komen gaat het een stukje beter. J. ervaart dit niet bij het aanvoelen van de grenzen van de ander. Hij stopt vaak al wanneer de ander nog niet heeft aangegeven dat zijn grens is bereikt. Het lijkt dan ook dat J. meer rekening met de grenzen van de ander houdt dan met zijn eigen grenzen. Dit blijft een oefenpunt voor J., het is namelijk van belang dat hij zijn eigen grenzen goed leert aangeven. Hierdoor kan hij de acceptatie van de dyslexie in combinatie met de hoogbegaafdheid beter een plekje geven en kan hij beter aangeven waar hij een probleem bij ervaart. Door zich sociaal emotioneel sterker te voelen kan hij ook didactisch beter in zijn vel gaan zitten en hierin een sprint maken. Voor J. is het van belang om bewust om te gaan met het aanvoelen van zijn eigen grenzen.

Evaluatie op training:

- ☐ J. geeft aan dat hij nu een beetje beter hulp kan vragen wanneer hij een probleem ervaart. Hij wil zelf beter leren lezen en met de problemen die hij met spelling ervaart leren omgaan.
- ☐ Moeder kan weinig verandering in gedrag aangeven. Ze geeft aan dat ze een ander beeld had bij de training.
- ☐ School geeft aan dat ze geen verschil zien.

Conclusie:

De conclusie vanuit de training is dat J. een open en vrolijke jongen is die tijdens de training erg stil kan zijn maar voor en na de training erg veel wil vertellen. Wel reageert hij goed naar de andere kinderen toe wanneer deze iets vertellen en vraagt hij zich soms hardop af waarom ze op een bepaalde manier reageren.

J. accepteert de tips die hem gegeven worden goed maar probeert deze wanneer hij ze echt nodig heeft toe te passen. Dit lukt niet altijd en dat geeft hij dan ook aan tijdens de training. Hiermee moet hij blijven oefenen. J. mag leren dat hij nog meer mag vertellen wat er aan de hand is en dit samen leren oplossen.

Vanuit de CBSK kan aangegeven worden dat J. op het gebied van de Gedragshouding en Gevoel van eigenwaarde een groei heeft doorgemaakt. Op het gebied van Schoolse vaardigheden heeft hij een kleine daling aangeven en op het gebied van Sociale acceptatie heeft hij geen groei en geen daling doorgemaakt. Wanneer gekeken wordt naar de aspecten sportieve vaardigheden is er een daling genoteerd en wanneer gekeken wordt naar de en fysieke verschijning is er een groei zichtbaar. Deze laatste twee aspecten worden echter bij deze training niet meegenomen in de resultaten maar zijn wel het vermelden waard.

Advies:

Het advies naar J. toe is dat hij goed aandacht blijft schenken aan het aangeven van de grenzen, en het vragen van hulp wanneer hij een probleem ervaart.

Wanneer hij een probleem buiten het leergebied tegenkomt is het voor J. raadzaam om de boomoefening te doen. Op deze manier staat hij stevig en kan hij zonder boos te worden duidelijk aangeven dat hij dit niet accepteert. Verder mag J. op het leergebied aangeven wanneer hij iets niet begrijpt. Op deze manier kan hij geholpen worden en leert hij dat hij de opdrachten dan gemakkelijker/ beter kan maken.

Voor een grotere groei binnen het leergebied en het zelfbeeld en de acceptatie wordt geadviseerd om een vervolgtraject in te zetten waarbij het vergroten van het zelfbeeld, de acceptatie van het probleem wordt gekoppeld aan oefeningen gericht op de didactische aspecten binnen de dyslexie.

We wensen J. veel succes in zijn verdere ontwikkeling!

L.
Evaluatieverslag Dyslexiegroepje
8 februari 2010 t/m 29 april 2010

Hulpvraag:

- ☐ L. wil leren om hulp te vragen wanneer hij een probleem tegen komt, en dit op een goede manier op te lossen.
- ☐ Ouders willen dat L. leert om toch probeert wat aan z'n spelling te doen i.p.v. op te geven of te omzeilen (doorzetten bij een probleem/ wanneer hij iets moeilijk vindt)
- ☐ School geeft aan dat ze het moeilijk vinden om de hulpvraag te formuleren.

Onderzoekresultaten:

Uitslag CBSK: vooraf

Schoolse vaardigheden	Sociale acceptatie	Sportieve vaardigheden	Fysieke verschijning	Gedrags-houding	Gevoel van eigenwaarde
89	17	72	21	78	69

Uitslag CBSK: achteraf

Schoolse vaardigheden	Sociale acceptatie	Sportieve vaardigheden	Fysieke verschijning	Gedrags-houding	Gevoel van eigenwaarde
68	22	88	25	51	96

Score tussen de 0 en de 15 betekent een zwak belevingscomponent.

Score tussen de 15 en de 85, betekent een gemiddeld belevingscomponent.

Score tussen de 85 en de 100, betekent een boven gemiddeld belevingscomponent.

Intake:

Bij de training zijn we uitgegaan van de aspecten Schoolse vaardigheid, Sociale acceptatie, Gedragshouding, Gevoel voor eigenwaarde. Dit omdat deze aspecten aansluiten bij het doel van de training namelijk het vergroten van het zelfbeeld en de acceptatie van de dubbele handicap ("hoog"begaafdheid en dyslexie/ ernstige lees en spellingsproblemen)

Bij de PowerPoint van Kids' Skills geeft L. aan dat hij wil leren om hulp te vragen wanneer hij een probleem tegenkomt, verder wil hij leren om deze problemen op een goede manier op te lossen.

Beginsituatie:

Bij de sociale acceptatie is zichtbaar dat L. tegen het zwakke belevingscomponent zit. Op de andere gebieden zit hij net of volledig in het boven gemiddelde belevingscomponent. Tijdens het invullen van de vragenlijst was L. in het begin onrustig, hij was klaar en wilde graag doorwerken. Omdat hij niet wist of hij door mocht werken begon hij te motorische onrust te vertonen, door met de pen te spelen en contact te zoeken met een ander uit het groepje. Nadat werd aangegeven dat hij gewoon door mocht werken nam deze onrust af en werkte hij verder aan de lijst.

Bij het invullen van de PowerPoint Kids' Skills verteld hij dat hij niet altijd hulp durft te vragen omdat hij niet kan inschatten wat de andere dan over hem denken. Hij vraagt verder vaak hulp aan de verkeerde en doet hierdoor negatieve ervaringen op omdat deze hem niet kunnen helpen.

L. laat een open en vriendelijke indruk achter en heeft een actieve houding. Hij denkt mee wanneer de andere iets zeggen en geeft deze gedachte ook aan.

Ontwikkeling:

L. laat een mooie groei zien tijdens de training. Wanneer ze huiswerk hebben opgekregen en hij dit niet heeft gemaakt geeft hij zelf aan. Hij kan goed oplossingen bedenken voor het niet vergeten van het huiswerk, maar past dit nog niet toe. Dit is en blijft een aandachtspunt voor L.. Verder geeft L. tijdens de training vaak veel tips aan de andere uit de groep. Hij geeft hierbij aan wat de gewenste manier is om te reageren. Wanneer er besproken wordt of hij deze manier ook gebruikt geeft hij aan dat hem dit soms lukt, dit zijn vooral de momenten dat hij er zelf aan denkt. L. doet tijdens de oefeningen serieus en geconcentreerd mee met de oefeningen. Hierdoor doet hij succes ervaringen op en ervaart hij dat het toepassen van de oefeningen positief werken.

Oefeningen:

Boom:

Deze oefening wordt gebruikt als een manier om steviger te leren staan. Met een bepaalde ademhalingstechniek wordt de aandacht van een persoon helemaal gericht op zijn/haar eigen lichaam en alles wat daarbij hoort. Door zich op zichzelf te concentreren kan deze persoon vervolgens op een sterkere en helderdere manier met de buitenwereld om gaan.

Dit is een oefening die bij L. erg succesvol is. Hij hiervoor rustig de tijd, sluit zichzelf af voor de rest van de groep en geeft duidelijk aan wanneer hij klaar is en de boom heeft gevisualiseerd. Belangrijk voor hem is dan ook dat hij zich goed concentreert en niet afgeleid wordt door wat er om hem heen gebeurt. Hij beweegt in eerste instantie met zijn ademhaling mee, maar wanneer deze oefeningen erna wordt herhaald heeft hij deze beweging niet meer nodig om stevig te staan. L. staat dan ook erg stevig en lijkt dit gevoel ook vast te kunnen houden.

Grenzen aangeven:

Deze oefening wordt gebruikt om door middel van een handgebaar aan te geven tot hoever iemand in de buurt mag komen. Dit wordt later op non- verbale manier geoefend dus zonder aangeven met de hand maar ook zonder het verbaal aan te geven.

Bij het aangeven van de grenzen geeft L. per kind een andere afstand aan. Hij geeft duidelijk aan wanneer de kinderen mogen lopen en wanneer ze even moeten stoppen. Hij geeft wanneer de andere moeten stoppen aan dat hij terug gaat naar zijn gevoel en voelt dan of de ander dichterbij mogen komen of niet. Wanneer dit het geval is laat hij de ander dichterbij komen totdat het niet meer prettig voelt voor zichzelf. Het aangeven van de grenzen gaat erg goed bij L.. Het onderdeel dat hij de grenzen van de ander moet aanvoelen heeft hij meer moeite. Hij geeft hierbij aan dat hij snel over de grens van de ander gaat. Wanneer hij bewust gaat voelen wat de ander aangeeft gaat dit beter en kan hij na herhaling ook de grenzen van de ander beter aanvoelen. Dit blijft wel aandacht nodig hebben. L. moet hier beide bewust mee omgaan.

Evaluatie op training:

- ☐ L. geeft aan dat hij nu beter hulp kan vragen wanneer hij een probleem ervaart en dat hij wil leren om meer orde in de chaos te brengen.
- ☐ Ouders geven aan dat nog niet zoveel veranderingen hebben gezien bij L., wel zien ze dat de frustratie nu iets minder is, dit is echter wel nog aanwezig. Ook heeft hij geleerd wat meer te accepteren. De vraag van ouders is of de training wel lang genoeg heeft geduurd, en wensen een vervolg op de training
- ☐ School geeft aan dat ze geen verschil zien en vragen zich af wat er is gebeurd.

Conclusie:

De conclusie vanuit de training is dat L. een open en vrolijke jongen is die erg dominant aanwezig kan zijn. Hiermee camoufleert hij een stuk onzekerheid en wil hij naar de buitenwereld zekerheid uitstralen.

L. accepteert de tips die hem gegeven worden goed maar kan deze wanneer hij ze echt nodig heeft nog niet altijd toepassen. Hiermee moet hij blijven oefenen. Wel wordt vanuit de training geconcludeerd dat L. meer rekening houdt met de andere en niet meteen reageert (in de verdediging schiet) wanneer de andere iets tegen hem zeggen.

Vanuit de CBSK kan aangegeven worden dat L. op het gebied van de Sociale acceptatie en het gevoel van eigenwaarde een groei heeft doorgemaakt. Op het gebied van Schoolse vaardigheden en Gedragshouding heeft hij een dalende lijn genoteerd. Wanneer gekeken wordt naar de aspecten sportieve vaardigheden en fysieke verschijning zie je ook een groei. Deze laatste twee aspecten worden echter bij deze training niet meegenomen in de resultaten maar zijn wel het vermelden waard.

Advies:

Het advies naar L. toe is dat hij goed aandacht blijft schenken aan het aangeven van de grenzen, en het vragen van hulp wanneer hij een probleem ervaart.

Wanneer hij een probleem buiten het leergebeuren tegenkomt is het voor L. raadzaam om de boomoefening te doen. Op deze manier staat hij stevig en kan hij zonder boos te worden duidelijk aangeven dat hij dit niet accepteert.

Voor een grotere groei binnen het leergebied en het zelfbeeld en de acceptatie wordt geadviseerd om een vervolgtraject in te zetten waarbij het vergroten van het zelfbeeld, de acceptatie van het probleem wordt gekoppeld aan oefeningen gericht op de didactische aspecten binnen de dyslexie.

We wensen L. veel succes in zijn verdere ontwikkeling!

No.
Evaluatieverslag Dyslexiegroepje
8 februari 2010 t/m 29 april 2010

Hulpvraag:

- ☐ No. wil leren om hulp te vragen wanneer hij een probleem tegen komt, en dit op te lossen.
- ☐ Ouders willen dat No. weet hoe hij een 'probleem' moet aanpakken en zich dan lekkerder in zijn vel gaat voelen. Een probleem kan dan sociaal emotioneel zijn of de aanpak van een vraagstuk o.i.d.
- ☐ School wil weten wat ze qua leerstof in kunnen zetten om No. op leergebied ook aan zijn trekken te laten komen, dit zowel op didactisch als op sociaal emotioneel gebied.

Onderzoeksresultaten:

Uitslag CBSK: vooraf

Schoolse vaardigheden	Sociale acceptatie	Sportieve vaardigheden	Fysieke verschijning	Gedrags-houding	Gevoel van eigenwaarde
45	77	22	51	97	96

Uitslag CBSK: achteraf

Schoolse vaardigheden	Sociale acceptatie	Sportieve vaardigheden	Fysieke verschijning	Gedrags-houding	Gevoel van eigenwaarde
45	29	14	40	78	83

Score tussen de 0 en de 15 betekent een zwak belevingscomponent.

Score tussen de 15 en de 85, betekent een gemiddeld belevingscomponent.

Score tussen de 85 en de 100, betekent een boven gemiddeld belevingscomponent.

Intake:

Bij de training zijn we uitgegaan van de aspecten Schoolse vaardigheid, Sociale acceptatie, Gedragshouding, Gevoel voor eigenwaarde. Dit omdat deze aspecten aansluiten bij het doel van de training namelijk het vergroten van het zelfbeeld en de acceptatie van de dubbele handicap ("hoog"begaafdheid en dyslexie/ ernstige lees en spellingsproblemen)

Bij de PowerPoint van Kids' Skills geeft No. aan dat hij wil leren om hulp te vragen wanneer hij een probleem tegenkomt, verder wil hij leren om deze problemen op te lossen.

Beginsituatie:

Bij zowel de schoolse vaardigheden als de sociale acceptatie vult No. in dat hij in het gebied van het gemiddelde belevingscomponent zit. Op de andere twee gebieden Gedragshouding en gevoel van eigenwaarde vult hij in dat hij in het gebied van de bovengemiddelde belevingscomponent zit. Tijdens het invullen van de vragenlijst was No. erg gespannen en kon hij zich moeilijk concentreren. Hij gaf aan dat hij het moeilijk vond om te kiezen tussen de twee vragen. hierbij is bij hem aangegeven dat hij de stelling moet kiezen die het beste bij hem past. Hierna werkte hij iets rustig door maar de spanning bleef aanwezig.

Bij het invullen van de PowerPoint Kids' Skills, geeft hij aan dat hij zo vaak hulp vraagt en dat hij dit eigenlijk wel vaker zou willen durven vragen. Hij geeft hiervoor als reden dat hij bang is dat de andere denken dat hij stom is, verder geeft hij aan dat hij bang is om foute of stomme vragen te stellen, dat hij de enige is die het niet weet.

No. is gespannen en nerveus, door de spanning en nerveusheid heen oogt hij als een lieve en vrolijke jongen die wel wil handelen, maar niet weet hoe te handelen. No. vindt het moeilijk om zijn gedachten te uiten en vindt het moeilijk om te reageren op wat de andere zeggen/ vertellen

Ontwikkeling:

No. laat een kleine groei zien tijdens de training. Wanneer ze huiswerk hebben opgekreken en hij dit niet heeft gemaakt, geeft hij dit na doorvragen wel aan. No. vindt het moeilijk aan deze dingen te denken. Ook wanneer hij dit noteert op een blaadje dan vergeet hij dit. Wanneer No. iets niet heeft gedaan wordt hij heel zenuwachtig. Als het probleem wordt besproken en hem oplossingen/ ideeën worden aangedragen dan accepteert hij deze wel maar vindt het nog moeilijk om deze ook in de praktijk toe te passen. Dit is iets waar No. actief mee bezig moet zijn en zichzelf in aan moet sturen. Dit is en blijft een aandachtspunt voor No..

Verder ziet de begeleidster No. tijdens de training vaak denken over de problemen die de anderen aangeven. Hij durft dit alleen zelf niet te uiten. Wanneer er wordt doorgevraagd naar zijn mening geeft hij dit wel aan. Hierbij kiest hij zijn woorden heel voorzichtig en lijkt het alsof hij de ander niet wil kwetsen.

No. doet tijdens de oefeningen serieus en geconcentreerd mee. Hij vraagt hierbij wel vaker om bevestiging of hij het goed doet. Wanneer hij deze bevestiging krijgt gaat hij verder met de oefeningen en lukt hem de oefening 9 van de 10 keer ook. Doordat hij succeservaringen opdoet met de oefeningen, en de oefeningen worden herhaald is het de bedoeling dat hij de oefeningen ook in de praktijk gaat toepassen.

Oefeningen:

Boom:

Deze oefening wordt gebruikt als een manier om steviger te leren staan. Met een bepaalde ademhalingstechniek wordt de aandacht van een persoon helemaal gericht op zijn/haar eigen lichaam en alles wat daarbij hoort. Door zich op zichzelf te concentreren kan deze persoon vervolgens op een sterkere en helderdere manier met de buitenwereld om gaan.

Dit is een oefening die bij No. erg succesvol is. De eerste keer lukt het No. niet om stevig te staan. Hij is nog erg bezig met de andere en kan zich niet volledig op zichzelf richten. Wanneer er individuele aandacht aan hem wordt besteedt en hij de opdracht even in alle rust mag doen ervaart hij wat de bedoeling is en lukt de opdracht wel. Na deze succeservaring gaat de boomoefening steeds beter en krijg je hem met geen mogelijkheid meer omgeduwd. No. gaf aan dat hij rustig werd door de oefening en dat hij zich na het doen van de boom steviger en sterker voelde. wanneer een opdracht niet lukt of hij ergens anders een probleem bij ervaart is dit een goede oefening om in zijn eigen kracht te leren geloven.

Grenzen aangeven:

Deze oefening wordt gebruikt om door middel van een handgebaar aan te geven tot hoever iemand in de buurt mag komen. Dit wordt later op non- verbale manier geoefend dus zonder aangeven met de hand maar ook zonder het verbaal aan te geven.

Bij het aangeven van de grenzen kan No. in eerste instantie heel moeilijk zijn eigen grens aangeven. Hij geeft aan dat hij een benauwd gevoel krijgt. Wanneer de opdracht in kleine stapjes wordt gedaan en hij steeds terug moet naar zijn gevoel om te kijken of de ander nog dichterbij mag komen gaat het een stukje beter. No. vindt dit ook bij het aanvoelen van de grenzen van de ander lastig. Hij voelt echter wel beter de grenzen van de ander aan dan de grenzen van zichzelf. Dit blijft een oefenpunt voor No.. Door het aanvoelen van zijn eigen grenzen kan hij ook meer zelfvertrouwen ontwikkelen en daardoor lekkerder in zijn vel gaan zitten. Voor No. is het van belang om bewust om te gaan met het aanvoelen van zijn eigen grenzen en de grenzen van de ander.

Evaluatie op training:

- No. geeft aan dat hij nu beter hulp kan vragen wanneer hij een probleem ervaart. Hij wil graag leren orde in zijn werk te brengen. Hierbij helpt het vragen om hulp hem onvoldoende.
- Ouders geven aan dat ze de training als positief hebben ervaren met betrekking op het kwaadheid. Ze geven aan dat de concentratieproblemen en de orderingsproblemen niet zijn verholpen. Hier willen ze graag nog specifieke hulp op geboden krijgen.
- School geeft aan dat ze geen verschil zien en vragen zich af wat er is gebeurd.

Conclusie:

De conclusie vanuit de training is dat No. een lieve jongen is die erg onzeker, en nerveus kan overkomen wanneer hij niet weet wat hij moet doen of wat er van hem wordt verwacht. Hij trekt zich dan stil terug en wil op deze manier zijn onzekerheid camoufleren.

No. accepteert de tips die hem gegeven worden goed maar kan deze nog niet altijd toepassen. Hier moet hij mee blijven oefenen. Ook mag No. laten zien wie hij is en wat hij denkt. Het lijkt dat hij dit niet altijd durft omdat hij bang is een ander te kwetsen/ bang is voor de reactie van de ander.

Vanuit de CBSK kan aangegeven worden dat No. op het gebied van de Sociale acceptatie een groei heeft doorgemaakt. Op het gebied van sociale acceptatie, schoolse vaardigheden en gedragshouding heeft hij een dalende lijn genoteerd. Wanneer gekeken wordt naar de aspecten sportieve vaardigheden en fysieke verschijning zie je ook een daling. Deze laatste twee aspecten worden echter bij deze training niet meegenomen in de resultaten maar zijn wel het vermelden waard.

Het vermoeden heerst dat No. tijdens de intake sociaal wenselijke antwoorden heeft gegeven en tijdens de evaluatie "echt" heeft ingevuld hoe hij zichzelf ziet.

Tijdens de evaluatie geeft No. aan dat hij heeft geleerd om hulp te vragen. Hij geeft hierbij aan dat hij dit soms wel nog moeilijk vindt. Hij wil nu voornamelijk gaan werken aan het ordenen en structureren van zijn werk en zijn gedachten.

Advies:

Het advies naar No. toe is dat hij goed aandacht blijft schenken aan het aangeven van de grenzen, en het vragen van hulp wanneer hij een probleem ervaart.

Wanneer No. zich niet zeker van zichzelf voelt is het raadzaam om stevig te gaan staan. Hij kreeg hier een goed gevoel bij en voelde zich daarna sterker en steviger. Door dit gevoel vast te houden kan No. meer aan dan hij van zichzelf denkt.

Voor een grotere groei binnen het leergebied en het zelfbeeld en de acceptatie wordt geadviseerd om een vervolgtraject in te zetten waarbij het vergroten van het zelfbeeld, de acceptatie van het probleem wordt gekoppeld aan oefeningen gericht op de didactische aspecten binnen de dyslexie. hierbij wordt ook aandacht besteedt aan het ordenen en structureren van het werk. Het is van belang om het leerproces te vergroten dat No. lekker in zijn vel zit. Hiermee is een kleine start gemaakt.

We wensen No. veel succes in zijn verdere ontwikkeling!

T.
Evaluatieverslag Dyslexiegroepje
8 februari 2010 t/m 29 april 2010

Hulpvraag:

- ☐ T. wil leren om hulp te vragen wanneer hij een probleem tegen komt, en dit op een goede manier op te lossen.
- ☐ Ouders willen dat T. leert om de zelfverantwoording op te pakken zowel wat schoolse zaken als huishoudelijke zaken betreft
- ☐ Ouders willen dat T. rustig aan opdrachten begint ook al denkt hij dat hij de opdrachten niet kan, op deze momenten moet hij hulp leren vragen en aan leren geven wat het probleem is.
- ☐ School geeft aan dat ze willen dat T. meer zelfvertrouwen, openheid en zelfreflectie leert toepassen. Dat T. meer tevreden over zichzelf is.

Onderzoeksresultaten:

Uitslag CBSK: vooraf

Schoolse vaardigheden	Sociale acceptatie	Sportieve vaardigheden	Fysieke verschijning	Gedrags-houding	Gevoel van eigenwaarde
24	68	80	91	78	96

Uitslag CBSK: achteraf

Schoolse vaardigheden	Sociale acceptatie	Sportieve vaardigheden	Fysieke verschijning	Gedrags-houding	Gevoel van eigenwaarde
24	88	96	75	88	96

Score tussen de 0 en de 15 betekent een zwak belevingscomponent.

Score tussen de 15 en de 85, betekent een gemiddeld belevingscomponent.

Score tussen de 85 en de 100, betekent een boven gemiddeld belevingscomponent.

Intake:

Bij de training zijn we uitgegaan van de aspecten Schoolse vaardigheid, Sociale acceptatie, Gedragshouding, Gevoel voor eigenwaarde. Dit omdat deze aspecten aansluiten bij het doel van de training namelijk het vergroten van het zelfbeeld en de acceptatie van de dubbele handicap ("hoog"begaafdheid en dyslexie/ ernstige lees en spellingsproblemen)

Bij de PowerPoint van Kids' Skills geeft T. aan dat hij wil leren om hulp te vragen wanneer hij een opdracht niet begrijpt, hij wil leren om dit probleem op een goede en duidelijke manier aan te geven.

Beginsituatie:

Bij de sociale acceptatie is zichtbaar dat T. tegen het zwakke belevingscomponent zit. Op de andere gebieden zit hij net of volledig in het boven gemiddelde belevingscomponent. Tijdens het invullen van de vragenlijst was T. in het begin onrustig, hij was klaar en wilde graag doorwerken. Omdat hij niet wist of hij door mocht werken begon hij te motorische onrust te vertonen, door met de pen te spelen en contact te zoeken met een ander uit het groepje. Nadat werd aangegeven dat hij gewoon door mocht werken nam deze onrust af en werkte hij verder aan de lijst.

Bij het invullen van de PowerPoint Kids' Skills vertelt hij dat hij niet altijd hulp durft te vragen, T. kan niet altijd inschatten wat de andere over hem denken en hij heeft moeite om zijn vraag op een

goede manier te formuleren. Hij is bang om dom bevonden te worden wanneer hij hulp vraagt omdat hij van zichzelf vindt dat hij het antwoord moet weten.

T. laat een stille maar vriendelijke indruk achter. Wel is merkbaar dat T. de kat uit de boom kijkt en afwacht wat de bedoeling is. Hij komt niet voor zijn mening en gedachten uit.

Ontwikkeling:

T. laat een kleine groei zien tijdens de training. Wanneer er wordt gevraagd hoe het is gegaan geeft hij altijd aan dat het goed gaat. Wanneer je doorvraagt wat er goed is gegaan en de andere kinderen uit de groep reageren hierop valt in eerste instantie echter stil. Hij wordt hier in de loop van de training wel opener in. Maar blijft dit wel nog moeilijk vinden.

De oefeningen lukken T. goed wanneer hij zich op zichzelf concentreert en zijn gedachten bij zichzelf houdt. Dit is duidelijk zichtbaar tijdens de uitvoering van de oefeningen. Wanneer ze goed lukken geeft hij aan dat hij dit als prettig ervaart.

T. luistert tijdens de training wel naar wat de andere vertellen maar in het geven en bedenken van tips is hij terughouden. Wanneer hierin door wordt gevraagd geeft hij zijn mening wel, maar dit doet hij niet uit zichzelf. T. mag leren om aan te geven wat hij denkt, en hoe hij ergens over denkt. Voor T. is het van belang dat hij goed zijn eigen grenzen en de grenzen van de ander aanvoelt. Door hier rekening mee te houden en dit ook duidelijk aan te geven, weten zowel hij als de ander wat er wordt verwacht en krijgt T. niet het gevoel dat hij wordt aangevallen. Hierdoor kan T. leren om een stuk opener te worden en leert hij in zichzelf en in de ander te vertrouwen.

Oefeningen:

Boom:

Deze oefening wordt gebruikt als een manier om steviger te leren staan. Met een bepaalde ademhalingstechniek wordt de aandacht van een persoon helemaal gericht op zijn/haar eigen lichaam en alles wat daarbij hoort. Door zich op zichzelf te concentreren kan deze persoon vervolgens op een sterkere en helderdere manier met de buitenwereld om gaan.

Dit is een oefening die bij T. erg lastig is maar na herhaling en concentratie wel lukt. T. moet zichzelf hiervoor afsluiten van de anderen. Wanneer hij dit goed doet kan hij ontzettend stevig staan. Hij moet hier heel bewust mee bezig zijn. Wanneer de boom goed lukt en hij zich stevig voelt, kan hij meer dingen bereiken dan hij denkt. Het stevige gevoel vindt hij erg prettig. Belangrijk voor T. is dat hij zich vaker stevig voelt waardoor hij minder gemakkelijk uit het veld wordt geslagen. Op deze manier kan T. meer opdrachten aan en kan hij de combinatie van de dyslexie en de hoogbegaafdheid een plekje leren geven en zichzelf verder ontwikkelen.

Grenzen aangeven:

Deze oefening wordt gebruikt om door middel van een handgebaar aan te geven tot hoever iemand in de buurt mag komen. Dit wordt later op non- verbale manier geoefend dus zonder aangeven met de hand maar ook zonder het verbaal aan te geven.

Bij het aangeven van de grenzen geeft T. bij alle kinderen dezelfde afstand aan. Hij geeft aan dat hij niet zo goed kan voelen tot hoever de ander mag komen. Wanneer hij aan moet geven wanneer iemand moet lopen en stoppen geeft hij dit heel snel aan en heeft hij ook geen mogelijkheid om te voelen tot waar iemand mag komen. Door dit op een rustige manier te halen en hem bewust af en toe te laten stoppen om te voelen of de ander nog dichterbij mag komen of niet. Leert T. aanvoelen wanneer zijn grens is bereikt. Wanneer hij dit aanvoelt laat geeft hij aan dat het niet meer prettig voelt. Hier moet hij zich bewust van worden. Het aanvoelen van de grenzen van de ander is nog moeilijker. T. let hierbij goed op wat de ander aangeeft maar voelt dit zelf moeilijk aan. Hij gaat hierbij snel over de grens van de ander. Wanneer hij bewust gaat voelen wat de ander aangeeft gaat dit beter en kan hij na herhaling ook de grenzen van de ander beter aanvoelen. Dit blijft wel aandacht nodig hebben. T. moet hier beide bewust mee omgaan.

Evaluatie op training:

- T. geeft aan dat hij nu beter hulp kan vragen wanneer hij een probleem ervaart en dat hij wil leren om meer orde in de chaos te brengen.
- Ouders geven aan dat ze aan T. merken dat hij nu aan het puberen is, het huiswerk maken gaat wel al iets beter. Dit pakt hij zelf meer op. Ze vinden het jammer dat hij de zelfverantwoording alleen maar oppakt wanneer hij hier zin in heeft. (dit heeft ook met het puberen te maken).
- School geeft aan dat ze merken dat T. met vlagen spraakzamer is geworden, aan de tafel maakt hij meer contact en komt hij meer voor zichzelf op. In de grote groep ziet de leerkracht nog geen verschil. School heeft de vraag of T. geleerd kan worden zichzelf te presenteren en hulpvragen te stellen.

Conclusie:

De conclusie vanuit de training is dat T. een stille maar vrolijke jongen is zich in de groep erg terug kan trekken. Wanneer hij de klik met een ander maakt en deze klik wederzijds is kan hij ook doorschieten in zijn gedrag en juist teveel met de ander bezig zijn waardoor hij aan zichzelf voorbij loopt. Dit is een puntje waarbij T. nog moet leren om goed zijn eigen grenzen in de gaten te houden. Hier moet hij heel bewust mee bezig zijn anders voelt hij deze niet aan.

T. accepteert de tips die hem gegeven worden niet altijd even gemakkelijk. Dit ligt erg aan zijn dag. Wanneer hij goede zin heeft aanvaard hij de tips die gegeven worden goed en reageert hij hier dan ook op. Wanneer hij zijn dag niet heeft sluit hij zich hiervoor af en reageert hij helemaal nergens mee op. Het toepassen van de tips is echte nog moeilijk. T. geeft aan niet altijd te weten hoe hij dit moet doen. Dit wordt dan in de training herhaald. Hiermee moet hij blijven oefenen. Wel wordt vanuit de training geconcludeerd dat T. een stukje opener is geworden en steeds iets meer van zichzelf verteld. Ook accepteert hij de tips sneller dan in het begin en sluit hij zich steeds minder af. Vanuit de CBSK kan aangegeven worden dat T. op het gebied van de Sociale acceptatie en de Gedragshouding een groei heeft doorgemaakt. Op het gebied van Schoolse vaardigheden en Gevoel van eigenwaarde is hij stabiel gebleven. Hierbij heeft hij geen groei en geen daling doorgemaakt. Wanneer gekeken wordt naar de aspecten sportieve vaardigheden zie je ook een lichte groei, en wanneer gekeken wordt naar de fysieke verschijning zie je een lichte daling. Deze laatste twee aspecten worden echter bij deze training niet meegenomen in de resultaten maar zijn wel het vermelden waard.

Advies:

Het advies naar T. toe is dat hij goed aandacht blijft schenken aan het aangeven van de grenzen, en het vragen van hulp wanneer hij een probleem ervaart.

Wanneer hij een probleem tegenkomt zowel op school als thuis is het voor T. raadzaam om de boemoefening te doen. Op deze manier staat hij stevig en kan hij zich beter afsluiten van wat andere zeggen. Hierbij moet hij ook zijn eigen grenzen duidelijk in de gaten houden. Voor een grotere groei binnen het leergebied en het zelfbeeld en de acceptatie wordt geadviseerd om een vervolgtraject in te zetten waarbij het vergroten van het zelfbeeld, de acceptatie van het probleem wordt gekoppeld aan oefeningen gericht op de didactische aspecten binnen de dyslexie. T. moet positieve ervaringen leren opdoen en leren doorzetten wanneer het moeilijk wordt.

We wensen T. veel succes in zijn verdere ontwikkeling!